

خویندنی کوردی

پۆلی یەكەمی بنەرەتی

وهرزی یەكەم

دانانی

لیژنەیهك له هەردوو وەزارەتی پەرۆدە و خویندنی بال

د. موحەمەد مەحوی

سادق ئەحمەد پوستایی

د. سەباح رەشید قادر

ئەسكەندەر مۆستەفا عەبدولرحمان

یوسف عوسمان حەمەد

گەلاویش ئەحمەد زینۆ

تاریق خالد مەعروف

واحد سوورە عەبدول

مەحمود عەبدولکەریم قادر

هیدایەت ئەحمەد کەریم

عەبدوللا حەسەن قادر

موحەمەد وەیسە موحەمەد

حوریە عەزیز قادر

د. ئیبراهیم قادر موحەمەد

نەمام جەلال رەشید

ئیسماعیل موحەمەد عەبدوللا

سۆزان بەکر موحەمەد

ئاوات ئەبوبەکر ئەحمەد

سەلیم عەلی عومەر

سەرپەرشتی زانستی چاپ: نەمام جەلال رەشید
سەرپەرشتی ھونەری چاپ: عوسمان پیرداود کواز – خالد سەلیم مەحمود
نەخشەسازی ناوەرۆک: یوسف ئەحمەد ئیسماعیل
تایپ: نەجمەدین جبرائیل بیری – یوسف ئەحمەد ئیسماعیل
نەخشەسازی بەرگ، نیگارەکان: نەجمەدین جبرائیل بیری
جێبەجێکردنی بژاری ھونەری: یوسف ئەحمەد ئیسماعیل

مامۆستایان / دایکان و باوکانی بہرہیز

ئەو کتیبەئە بەر دەستتان بۆ فیربوون و فیرکردنی خویندەئەو و نووسینە بە زمانی کوردی بۆ مندالانی تەمەن (٦) سالان و لە لایەن لیژنەئەیک لە بەرپۆئەبەرایەتی گشتی پڕۆگرام و چاپەمەنیەکانی وەزارەتی پەرەوئەدی ھەریمی کوردستانی عیراق نامادەکراوە و پشتبەستە بە ئەزموونی پیشتری کورد و ولاتانی دراوسێ و جیھان لەم بوارەدا، تاییبەتە بە ناساندنی دەنگ و شیوہی پیتەکانی ئەو ئەلفوبیئەئە ئیستای زمانی کوردی پێئە دەنووسرێت و دەخویندرێتەو و کتیبی قۆناغەکانی خویندنی فەرمی پێئە چاپدەکرێت.

لەبەر ئەوئە ھەموو مندالیکی کورد ھەلی چوونە باخچەئە ساوایانی لەبەرئەمدا والا نییە و لێئە بیئە بەش دەبیت، ئەو شارەزایی و کارامەئەئە و چاپووکییانەئە پێئە چوونە قوتابخانەئە بنەرەتی لە باخچەئە ساوایاندا پێئەکش بە مندالانی تەمەن (٤-٥) سالان دەکرێت، بۆ ئەم ئەرەخساوە، کە بریتین لە فیربوونی ھەلسوکەوت و دانیشتن لە پۆلدا و ناسینی دەنگ و شیوہی پیتەکانی ئەلفوبیئە کوردی ھاوڕێئە لە تەک خویندەئەوئە کۆمەلە وشەئەئە سادە و ئاسان و...تاد، بەباش زانرا ئەم کتیبە لەم چاپەئە ئیستایدا بۆ پۆلی یەکەمئە بنەرەتی بەم شیوازە نامادەبکرێت، کە ھەردوو قۆناغ لیکنزیک بکاتەو و ئەو بۆشاییە کەمتر بکرێتەو کە لە تییەر ئەبوونی مندال بە باخچەئە ساوایاندا دروست دەبیت.

خویندنی کوردی سێ کتیب دەگرێتە خۆئە (خویندنی کوردی وەرزی یەکەم) و (خویندنی کوردی وەرزی دووھەم) و (رێبەری مامۆستا). ھەردوو کتیبی وەرزی یەکەم و دووھەم، جگە لە ھەنگاوەکانی فیربوونی دەنگ و شیوہی پیت، لە کۆمەلەئەک راھینان و چالاکئە پیکھاتوون. کتیبەکان لەسەر بنەمای رێگای (لە گشتەوئە بۆ بەش/شیکاری) داریژراوە و لەبەر رۆشنایی شیوازئەئە: (ببینە و بلێ - Look and say) فیرکردنی خویندەئەوئە بە وشە دەستپیدەکات، نەک بە دەنگی پیت و برگە، وەک لە رێگای (لە بەشەوئە بۆ گشت / پیکھینانەوئە) دا ھەئە، سەرئەتا مندال زمان لە رێگای ئاخاوتنەوئە فیردەبیت یان وەریدەگریت، بۆئە بەمەبەستی چینی ئاسان بۆ گران یان لە زانراو بۆ نەزانراو بە باش زانرا دەروازەئە فیربوونی زمان لای مندال بە وینەئە ھاندەر و ئاخاوتن دەستپیکات، مەبەست لە کارامەئەئە ئاخاوتن توانای دەرپین و بەھیزکردن و دەولەمەندکردنی زمانی قوتابیئە، بەجۆرئەک کە بتوانیت بۆ جیبەجیکردنی پتووستیئەکانی ژيانی رۆژانەئە خۆئە سوودیان لیوہرگریت. لە ھەمان کاتدا بۆ فراوانکردنی توانستی پەئوہندیکردن بە بەستەئەوئە ئەو کۆمەلە مەعریفەئە پێئەئەوئە بە زانیارە تازەکانی ناو کتیبەکەوئەئە، مامۆستاکەئەئە لە میانئە گفتوگۆکاندا شارەزای تەواوئە کەسیئەئە، ئاست، ویست، ھەز و جۆری بیرکردنەوئە قوتابیئە دەبیت، کە دواتر بۆ گەشەکردنی ئەرئینیانە بەگەرئەئە دەخات.

لە کتیبی خویندنی کوردییدا ھەولداراوە ھەنگاوە بە ھەنگاوە مندال لە ئاستی دەنگسازئە ئاشنای (دەنگ، گۆکردنی (تەلەفون) تەواو، برگە، شیوہی دەنگ) بیت، بە راھینانەکان پیت و وشە فیردەبیت، کۆمەلە مەشق و راھینانئە جۆراوجۆر بە مەبەستی چالاککردنی ھزری قوتابی خراوەتە روو، لەوانە: پیکھینان، ھەلوہشانەئە، پەئوہندیکردن لە ئیوان وشە و وشە یان وشە و وینە، یاری وشە، ریکخستن، نووسین... ئامانجە پەرەوئەئەئە، دروستکردنی کەشوہوایەکی خۆئە و لەبار لە ناو پۆلدا، بەشیوہئەئە کە مندال لە بیزارئە دوربختەوئە. زیاتر بایەخ بەخوئە قوتابی دراو و لە پۆلەکەئە خۆیدا تەوہری سەرەکیئە، ھەمیشە بە کۆنترۆلی مامۆستا ناجولیت، بەلکو خۆئە بیردەکاتەوئە و خۆئە دەدۆزیتەوئە.

لە سەرئەتای وەرزی یەکەمدا دەقەکان زارەکین (ببینە و بلێ)، لە تەکیاندا ھەندیک وشە و گری و رستە و کورتە دەقی نوسراومان ھەن، بەلام لە وەرزی دووھەمدا دەقی نوسراو زیاتر بەدیدەکریت، ھاوشان لەگەل ھۆنراوە و سیناریۆکان، کە جگە لە رێنمایئە پەرەوئەئەئە خۆئە بە مندال دەبەخشن. لەم تەمەنەدا، ھزری مندال گەشەئە تەواوئە نەکردووە، بۆئە ناتوانیت وینەئە زینئە وشە دروستبکات و لەبەر ئەمەشە پەرەوئەکاران و دەروونناسان بۆ ئەم تەمەنە رینووسی گواستراو پەسنددەکەن.

رېښگای گوتنه وهی کتیبه که به پوونی له کتیبی رېبهردا بۆ مامۆستا و خیزان پوونکراوته وه، که یاریده درن بۆ سه رخستنی پرۆسه ی گوتنه وهی کتیبه که و به ئامانج گه یشتنی پرۆسه که. ئهم پرۆگرامه ی به رده ستان شیوه یه کی هاوچه رخی فیربوونی زمانه، هاوته ریب بایه خ به هر چوار کارامه یی زمان (ئاخاوتن، تیگه یشتن، خویندنه وه، نووسین) دراوه. به گشتی ئامانجه سه ره کییه کان، دروستکردنی هه ز و ئاره زووی خویندنن لای قوتابی له گه ل ئاراسته کردنیدا بۆ خویندنن دروست. ئهم پرۆسه یه: فیربوونی خویندنه وه و نووسین به م شیوه یه، خویشیه ک به مندا ل ده دات و هانیده دات لای خو شه ویست بئیت و ببیته ره فتاریکی په روه ده یی، که له خۆیدا به ره فتاربوونی ئامانجه په روه ده ییه کانه له م پرۆسه یه دا و له م قۇناغه ی ته مه نی مندا لدا.

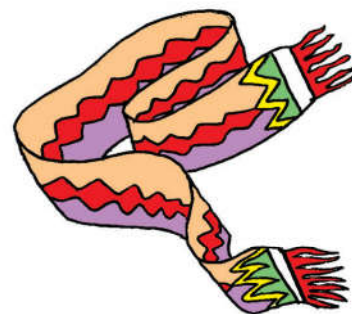
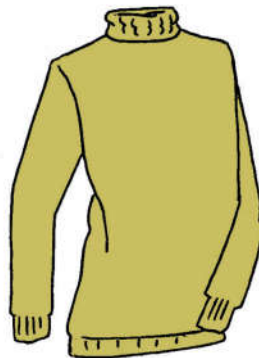
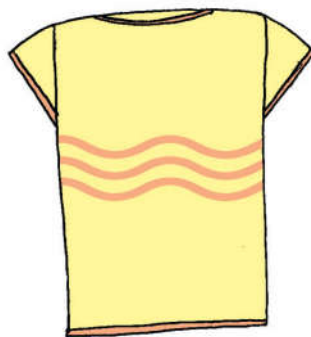
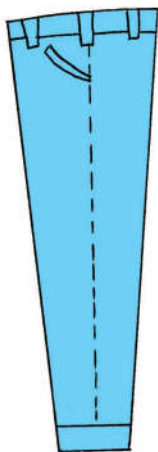
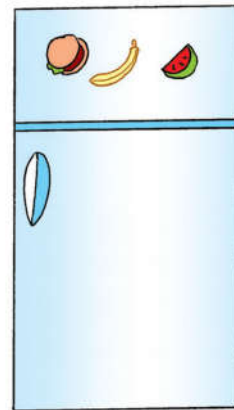
په ږتوک

په ږتوکی خوت دهر بینه
وریابه و مهیدرینه
ناوی خودای لی بینه
پیت و وشه ی بخوینه
گر پیت ریزکه ی بو وشه
نوا نایندهت گه شه
که وشهت کرد به رسته
نوه هیوا و مه به سته

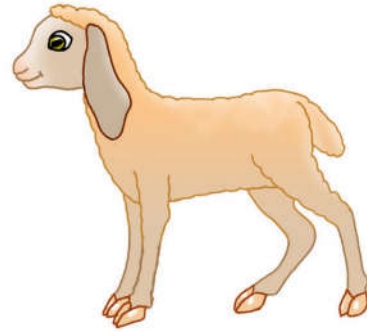
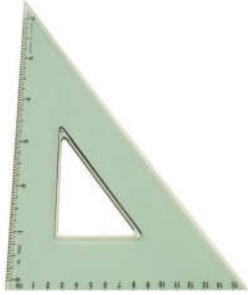
نیراهیم چاوشین سیتکانی

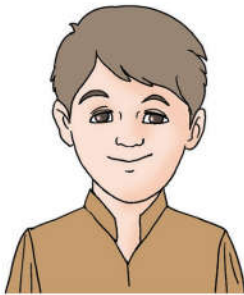
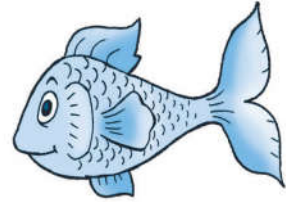
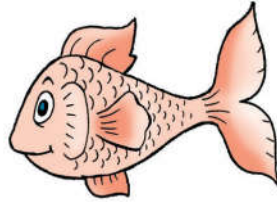
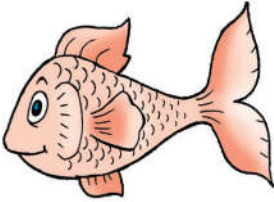
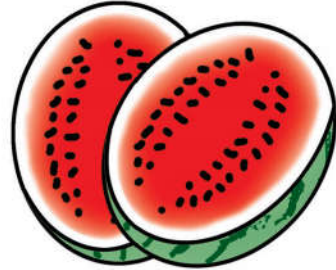
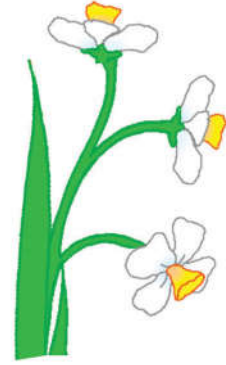
پیداویستییه کانی ناو مال، پوښاک، هوښه کانی گواستنه وه

وینەى نامۆ

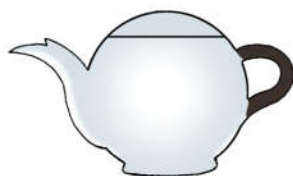
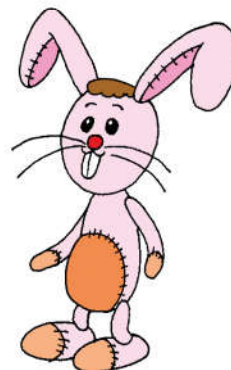
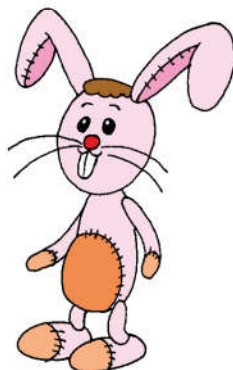
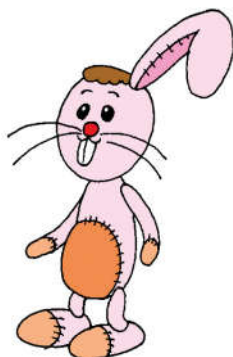

وېنهي جياواز

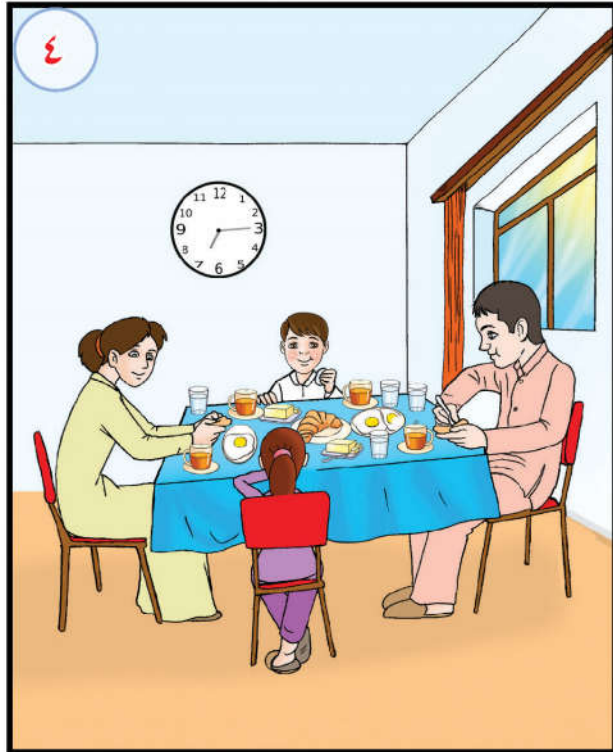
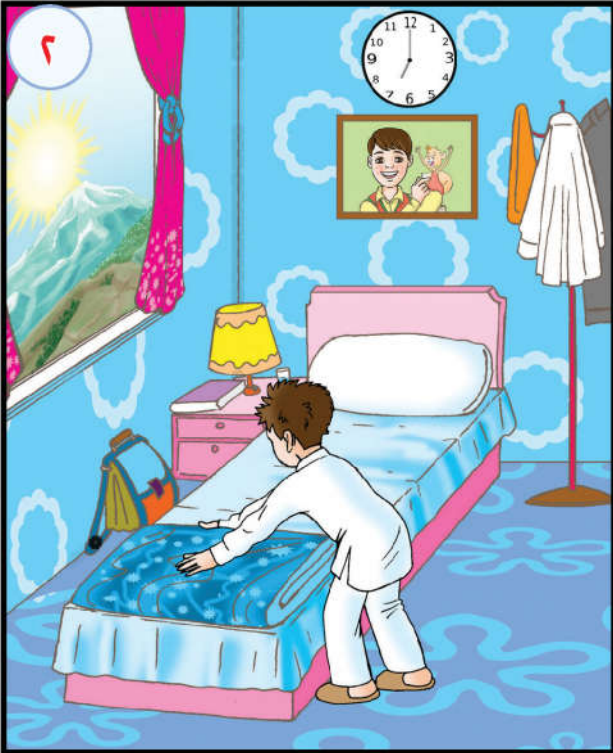

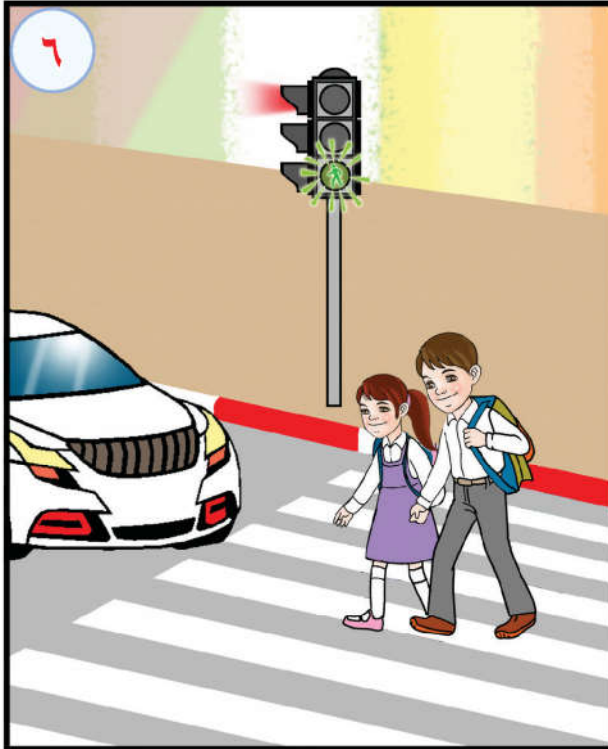

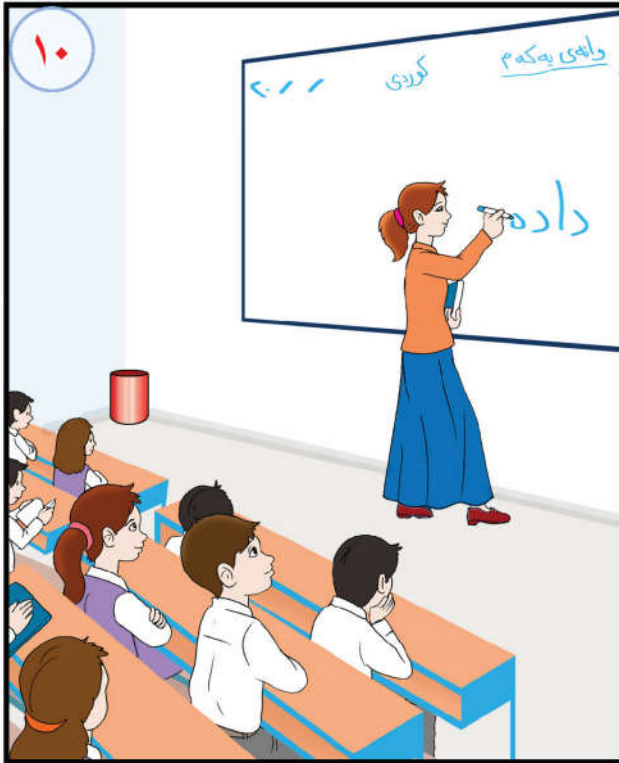
دیاریکردنی ویّنه‌ی ناتّه‌واو

دارا و پەری

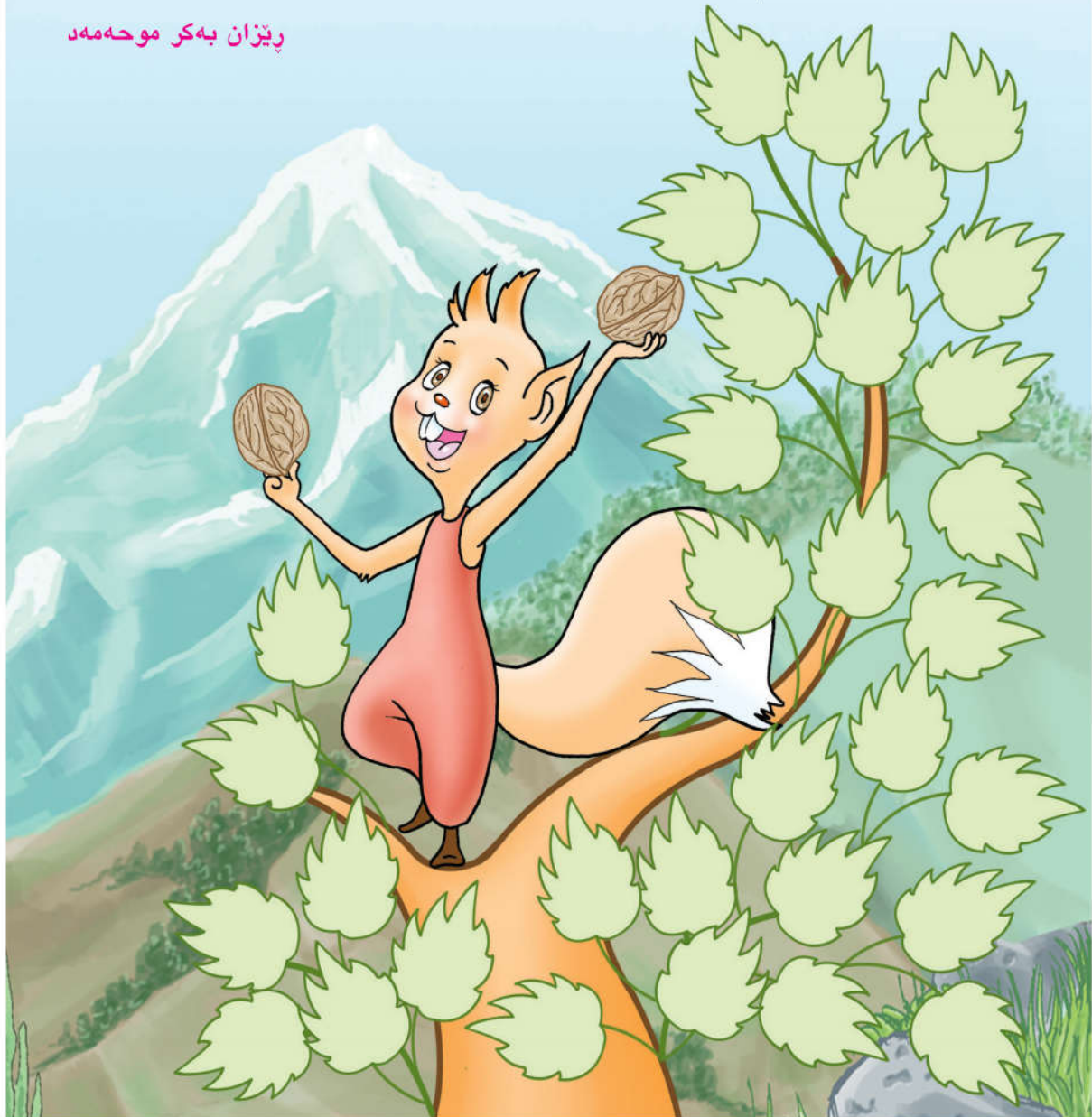

سمۆره

له ناو پۆليشدا پيمه
خنجيله و ئيسك سوكه
له دهرسا زور ئازا بن
جوان فيرمان دهكات پيتيك
هينده كارا و چاپوكه
خوشمان دهويي وهك چاومان

پيژان بهكر موحهمههه

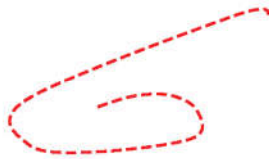
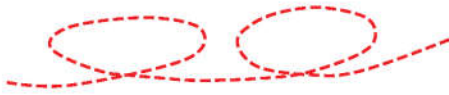
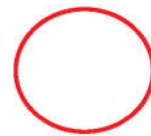
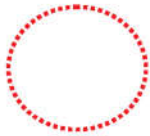
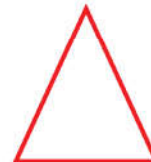
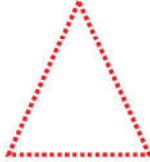
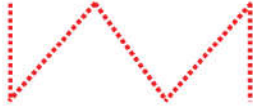
سمۆره يهك هاورييمه
زور وريايه و بچوكه
پيمان دهليت وريا بن
ههرجاره و به بابهتيك
به لاشه چهند بچوكه
سوپاس بو تو هاوريي گيان

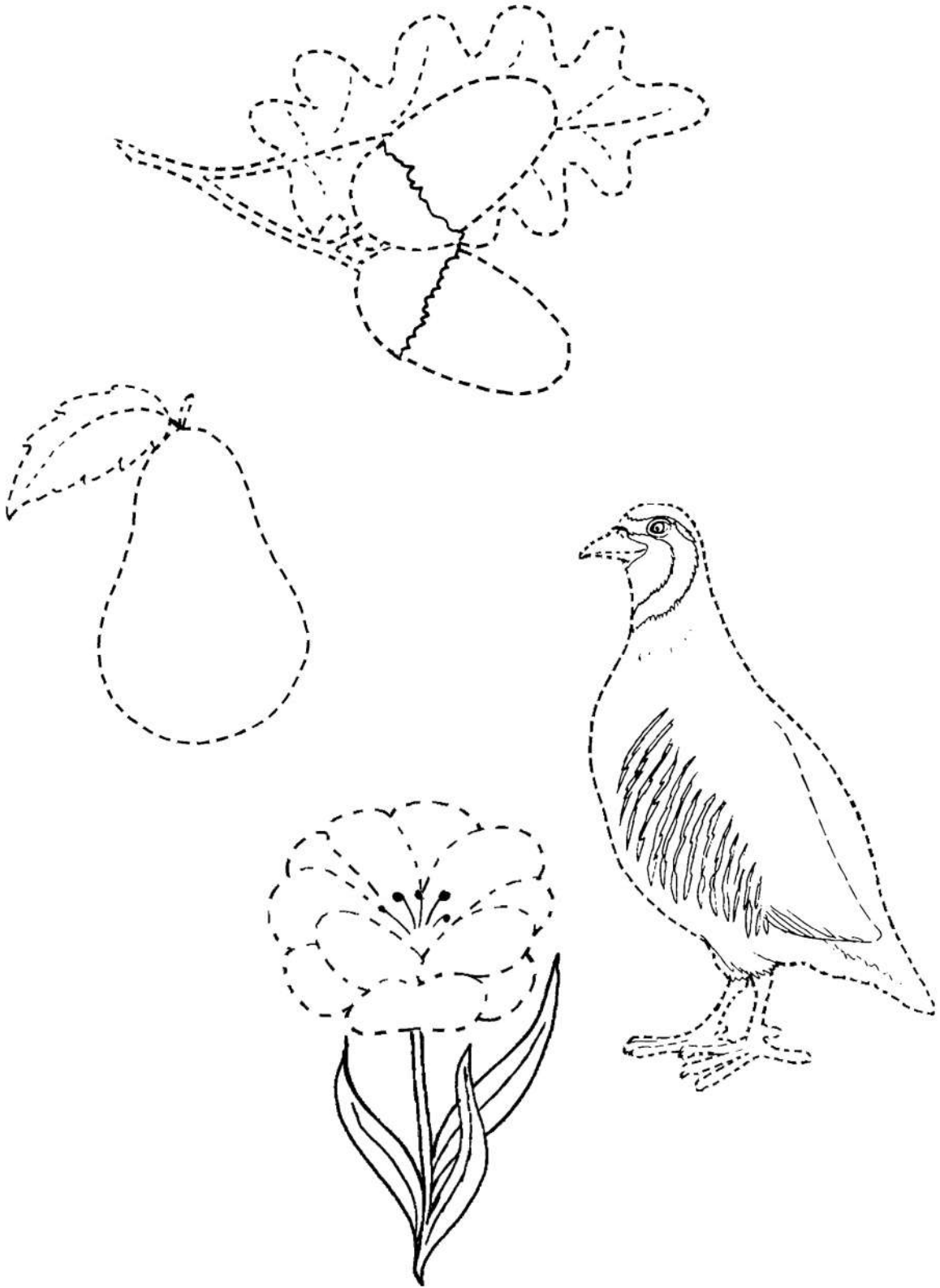
چون پینووس به دسته وه ده گرین.

تۆخ بکهوه.

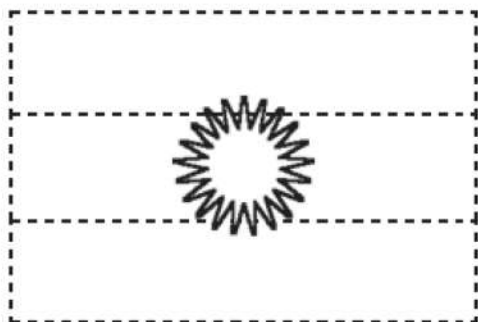

تۆخيان بکهوه.

ناوی پهنگه کانی ئالا بلی، توخ بکه وه، پهنگ بکه.

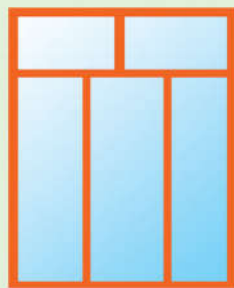
وانه‌ی ۱

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / د / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

د ئامه د ئامه

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشهیهی (د) ی تیدایه، به چهماوهیهک دهوربده.

دهرگا

په نجه ره

په رده

ئامه د

(د) بخه ره ناو چهماوهیهک.

کیسه ل

په رده

دهم

زهرد

ده لیم.

د

د

د

پیتی (د) دەنووسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

ئامه ئامه ئامه ئامه

من قوتابخانهی خۆم
خۆشدهوێت.

چالاکی (۲)

رهنګه کانیان ببینه و بلئ.

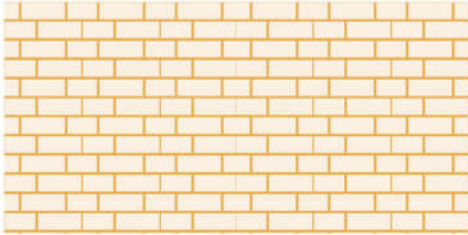
چالاکی (۳)

(د) بدۆزهوه، نیشانهی بکه.

چالاكى (۴)

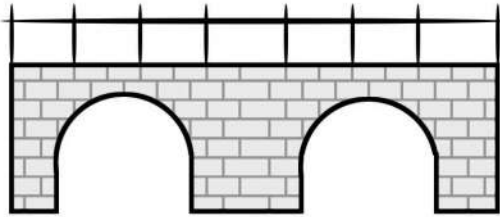
ناوى ويىنه كان بلى، پىتى (د) بنوسه.

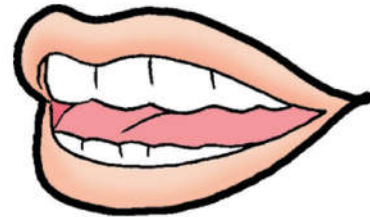
يوار.....

بهەر.....

پىر.....

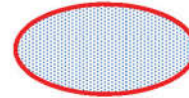
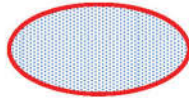
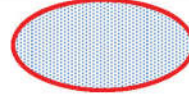
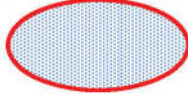

هەم.....

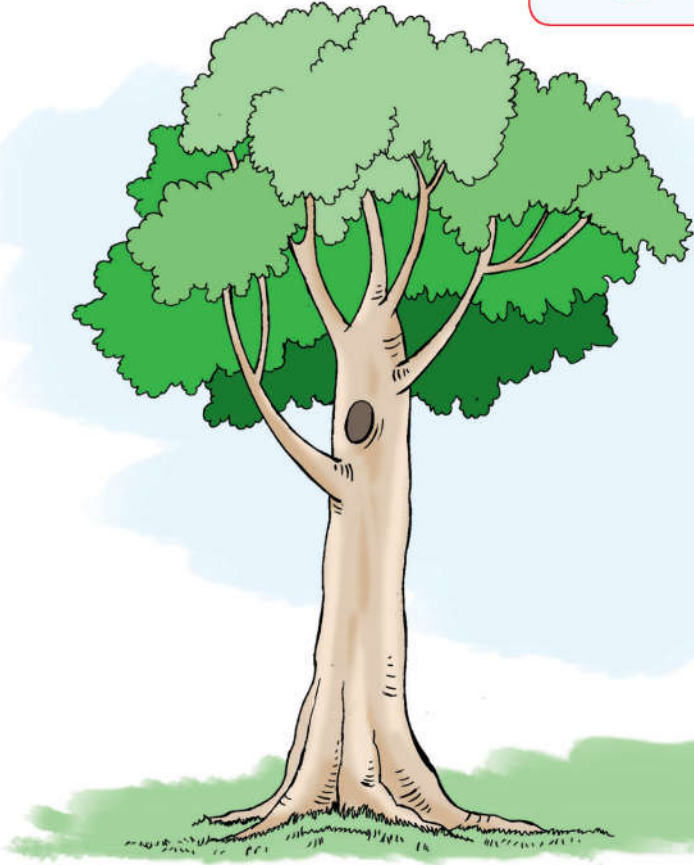
چالاکي (۵)

نیشانہی (✓) یان (x) دابنی.

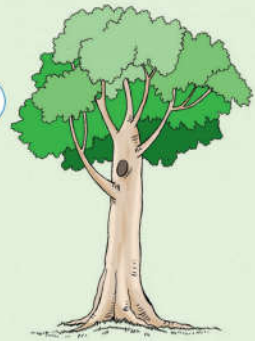
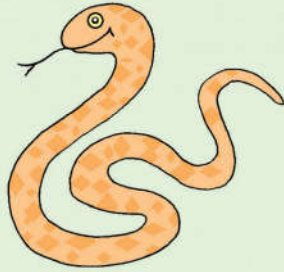
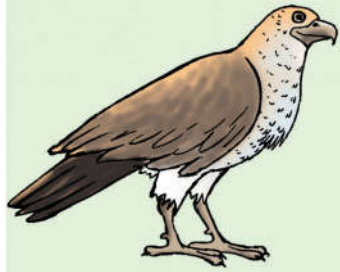
وانه‌ی ۲

بینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئه‌م وینه‌نه‌ی ده‌نگی /ر/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جياکردنه وه (پرووته لکردن)

دار دا ر

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشه یه ی (ر) ی تیدایه ، به چه ماوه یه ک ده ور بده.

باز

مار

باران

دار

(ر) بخه ره ناو چه ماوه یه ک.

قاز

کۆلاره

دیوار

گرد

ده لیم.

ر

ر

ر

دارا

را

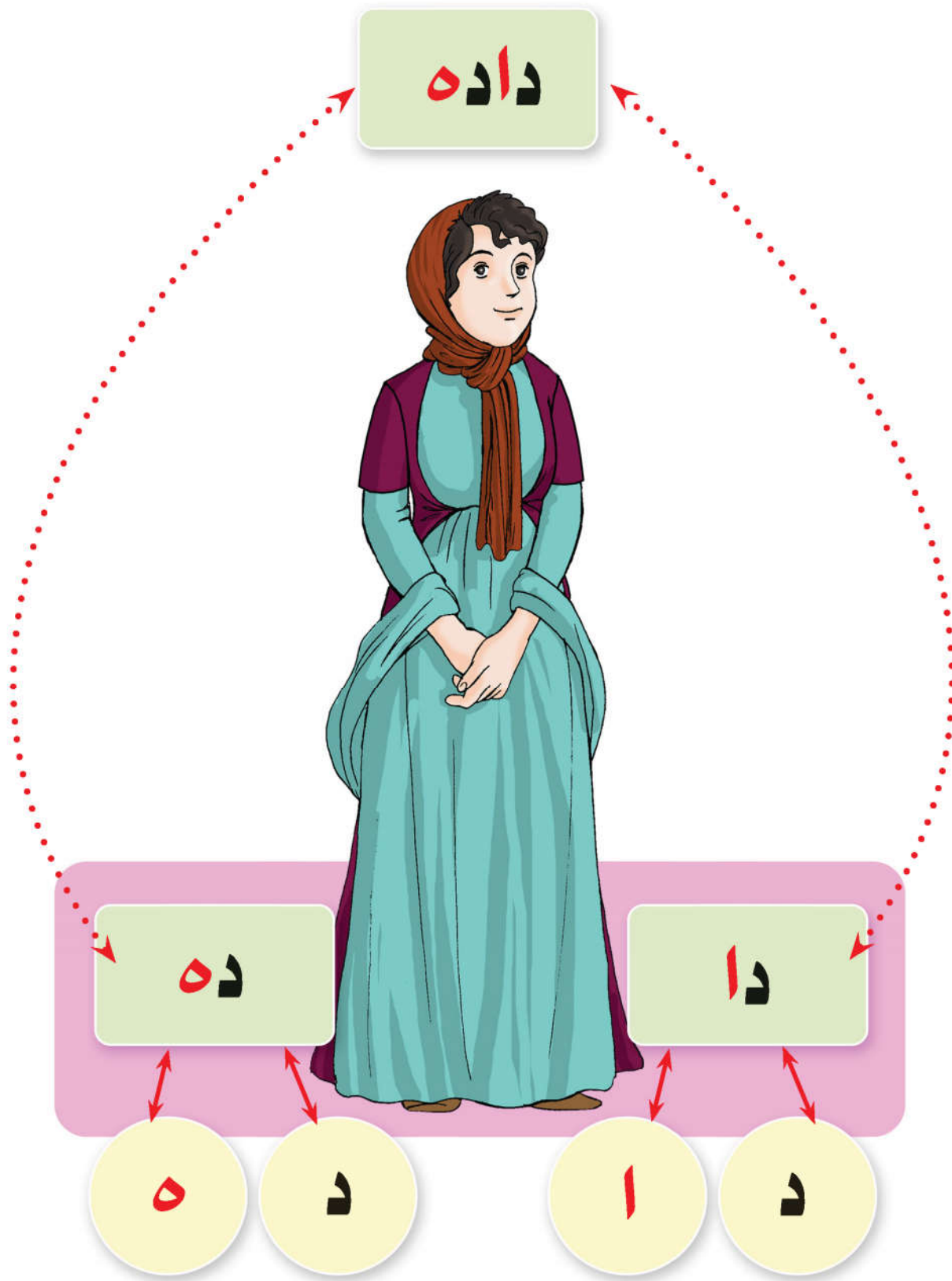
دا

ا

ر

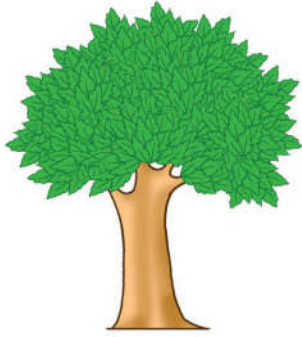
ا

د

پیتی (ر) دەنوسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

دار   دار   دار   دار

ر   ر   ر   ر

ر

ر

ر

ر

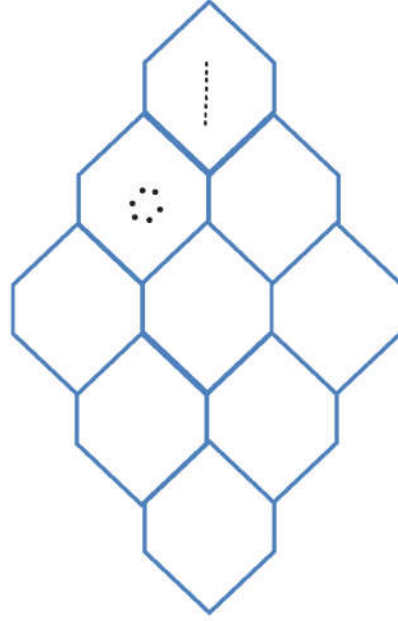
دار

دارا

من ریز له مامۆستای
خۆم دهگرم.

چالاکی (۲)

پیتی (۱۱) دهنووسم. پیتی (۱۵) دهنووسم.

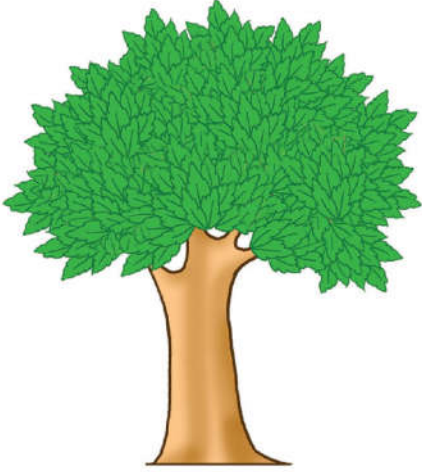
چالاکی (۳)

(ر) بدۆزهوه، نیشانهی بکه.

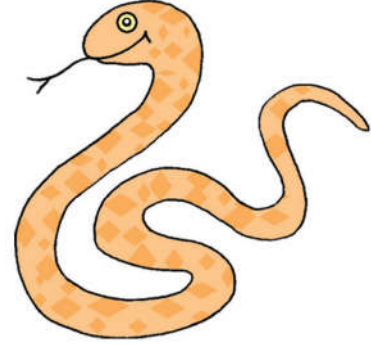

چالاکی (۴)

ناوی ویڻه کان بلی، پیتی (ر) بنووسه.

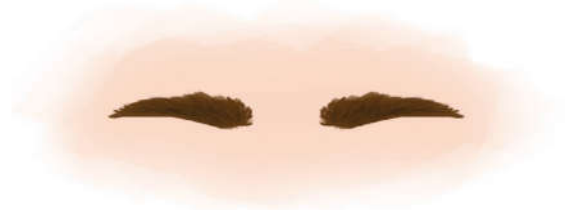
دا....

ما....

ده....گا

ب....ؤ

چالاکي (۵)

نیشانہی (✓) یان (x) دابنئ.

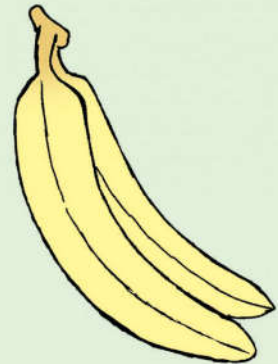
وانه‌ی ۳

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی /ز/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه وه (پرووته لکردن)

مۆز مؤ ز

ناوی وینه کان بلی.

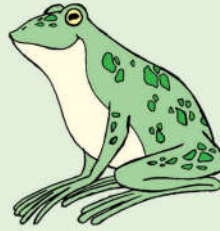
ئهم وشهیهی (ز) ی تیدایه ، به چه ماوهیهک دهوربده.

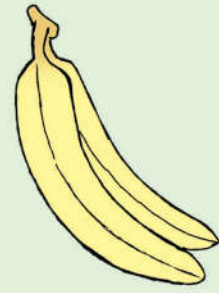
قاز

بزن

بووق

مۆز

(ز) بخه ره ناو چه ماوهیهک.

شه قام

زانکو

وه رزش

نه ورۆز

ده لیم.

ز ز ز

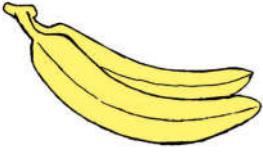
بیر خسته وه

د ر ه ا ز

ز

پیتی (ز) دەنوسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

مۆز مؤز مؤز مؤز

ز ز ز ز

ز

ز

ز

ز

زا

زه

من له گهّل ھاوړیکانی

خۆم ته بام.

چالاکی (۲)

ببینه و بلی.

چالاکی (۳)

(ز) بدۆزهوه، نیشانهی بکه.

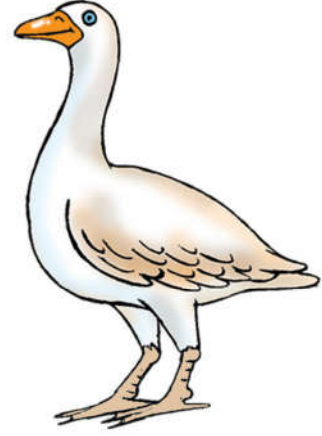

چالاکی (۴)

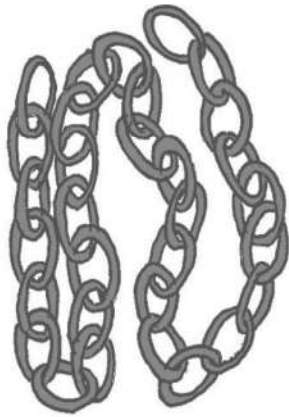
ناوی وینہکان بلی، پیتی (ز) بنووسه.

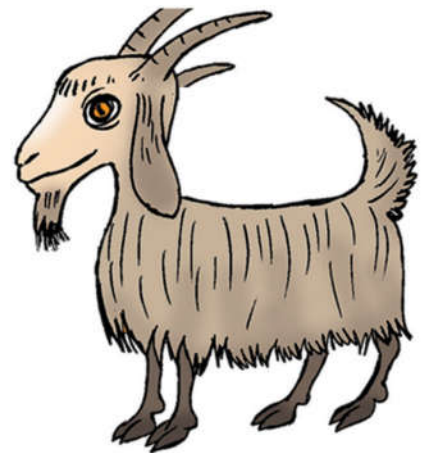
با...ار

قا....

ری...ه

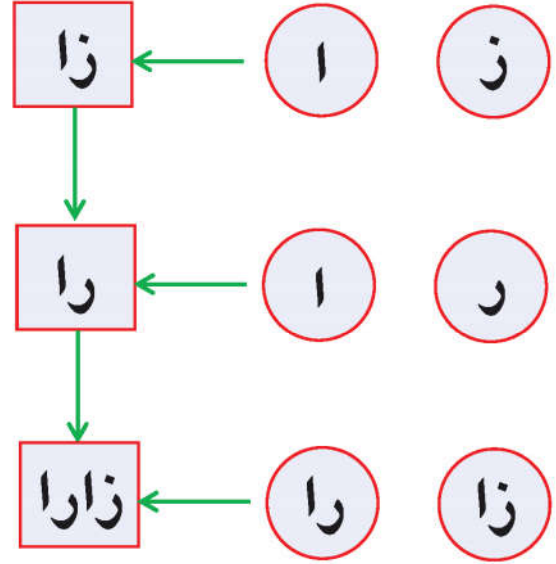
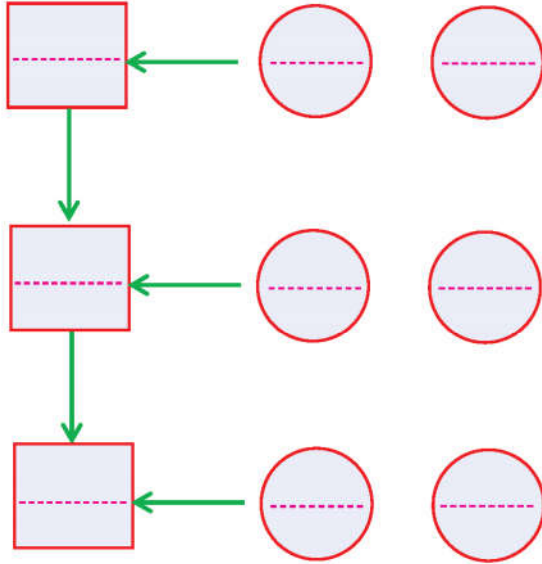

ب...ن

چالاکي (۵)

(ز ، ا ، ز ، ا)

ليکبه، بخوينهوه.

چالاکي (۶)

بخوينهوه، بنوسهوه.

داده

زارا

زهرد

دارا

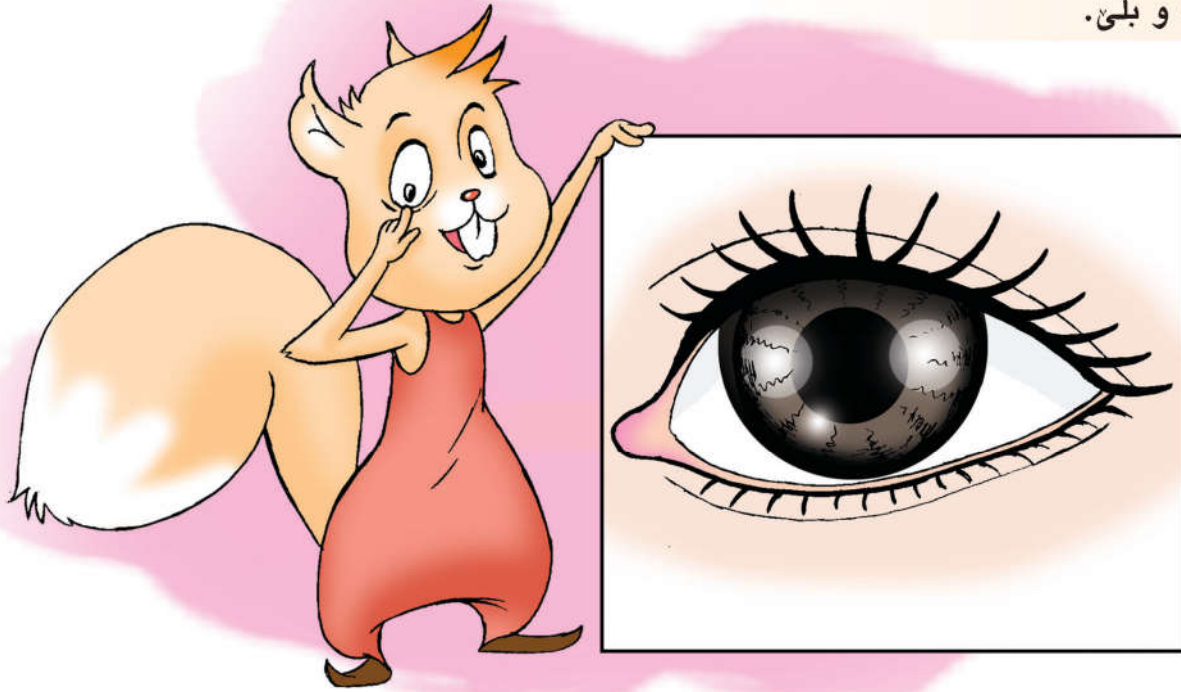

وانه‌ی ٤

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی /و/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه وه (پرووته لکردن)

چا و

ناوی وینه کان بلج.

ئهم وشهیهی (و) ی تیدایه، به چه ماوهیهک دهوربده.

کچ

کور

کلاو

پیاو

(و) بخهره ناو چه ماوهیهک.

رپئواس

پیاز

کهوهر

زهیتون

ده لیم.

و

و

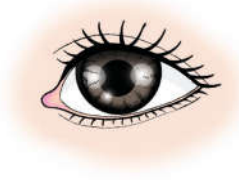
و

بیرخستنه وه

و ز ا ه ر د

پیتی (و) دەنوسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

چا و چا و چا و چا و

و و و و

و

وا

وه

وهرز

وهره

دهروازه

من له سەر دیوار
نانوسم.

چالاکى (۴)

ببینه و بلی.

چالاکى (۵)

بنوسه وه، بخوینه وه.

لیکده.

را

زا

ره

وه

وه

ره

ده

چالاکى (٦)

له ھاوريگهت پرسيار بگه.

- ١- ههفته چهند رۆژه؟
- ٢- رۆژهکانى ههفته بژميره؟
- ٣- ئەمرو چهند شهممهيه؟
- ٤- كام رۆژ پشوه؟

چالاکى (٧)

بخوينهوه، بنوسهوه.

زارا وهره دهرهوه.

دارا وهره دهرهوه.

وانه‌ی ه

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی /ر/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

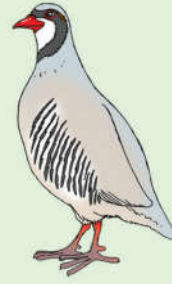
ر

مه

مه ر

ناوی وینه‌کان بلی.

ئهم وشه‌یهی (ر) ی تیدایه، به چه‌ماوه‌یهک ده‌وربده.

مه ر

پور

کهو

په ر

(ر) بخه‌ره ناو چه‌ماوه‌یهک.

رۆژ

زریان

ره‌شه‌با

کرپوه

ده‌لیم.

ر

ر

ر

بیرخستنه‌وه

ر

و

ز

ا

ه

ر

د

پیتی (ر) دەنوسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

مه مه مه مه

مه مه مه مه

ر

را

ره

رهز

راز

رهوا

نینۆک کردن زۆر چاکه
پیشهی مندالی پاکه.

چالاكى (۲)

ناوى ويىنه كان بلى، پىتى (پ) بنووسه.

كو....

وژ....

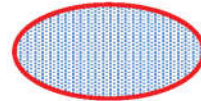
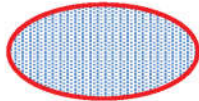
چالاكى (۳)

(پ) بدۆزهوه، نىشانهه بكه.

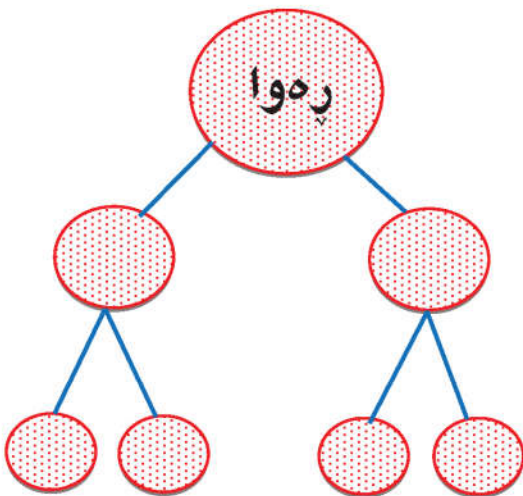
چالاکی (۴)

نیشانه‌ی (✓) یان (x) دابنئ.

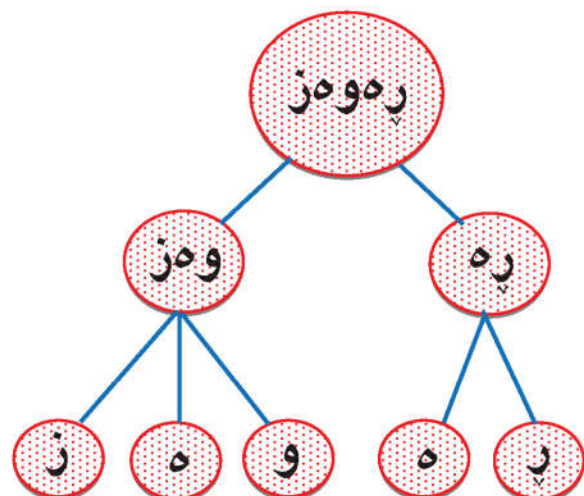

چالاکی (۵)

هه لوه شینه وه.

بخوینه وه.

چالاکي (٦)

بخوینه وه ، بنووسه وه .

رِهوهز

رِهوا

راز

رِهوهز و راز

راز و رِهوا

رِهوهز و هره دهره وه .

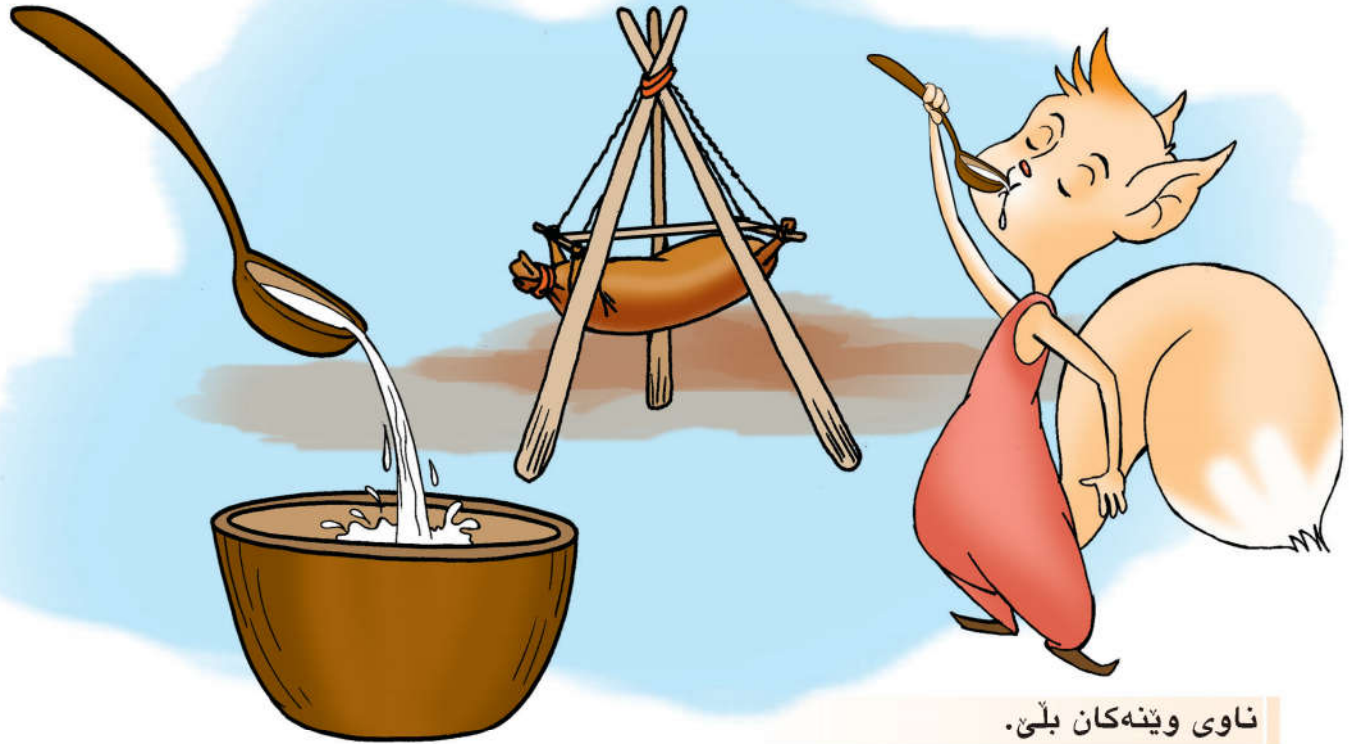
ئاكارى ئاخاوتن

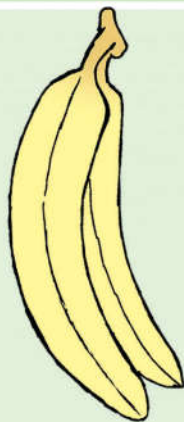
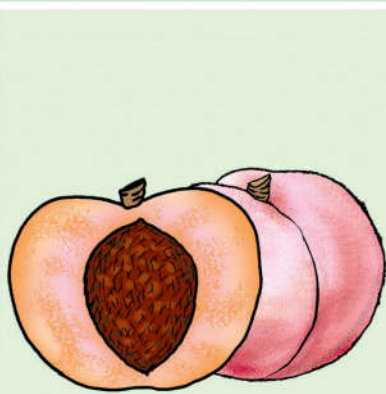
وانه‌ی ۶

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / و / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

۹

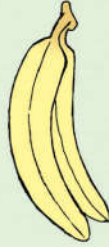

جياکردنه وه (پرووته لکردن)

دۆ د و

ناوی وینه کان بلی.

ئەم وشەییە (و) ی تیدا یە ، بە چەماوہیەک دەوربەدە.

خۆخ

مۆز

ترئ

نۆ

(و) بخەرە ناو چەماوہیەک.

نیسک

نۆک

تۆر

تۆپ

دەلیم.

و

و

و

بیرخستنه وه

د ر ه ا پ و ز و

پیتی (و) دەنوسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

Handwriting practice lines for the letter 'و'. The first row contains four dotted 'و' characters for tracing. The second row contains four dotted 'و' characters for tracing. The third row contains four solid 'و' characters. The fourth row contains four solid 'و' characters. The fifth row contains four solid 'و' characters. The sixth row contains four solid 'و' characters. The seventh row contains four solid 'و' characters. The eighth row contains four solid 'و' characters. The ninth row contains four solid 'و' characters. The tenth row contains four solid 'و' characters.

من درۆ ناکهه.

چالاکى (۲)

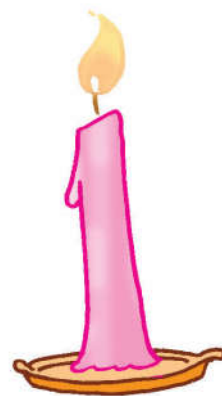
ناوى ويئەكان بلى، پىتى (ۆ) بنووسە.

م...پ

ب...ر

م...م

چالاکى (۳)

(ۆ) بدۆزەوە، نىشانەى بکە.

چالاكى (۵)

بلى، چۆن دۇ ئاماده دهكهين؟

چالاكى (۶)

بنوسه، بخوينه وه.

ليكبه.

.....

پۆ زا

.....

پا زاو

.....

ده ره وه

چالاکى (۷)

بخوینه وه، بنووسه وه.

پازاو

زۆر

پۆزا

دۆ

پازاو وه ره.

دۆ زۆره.

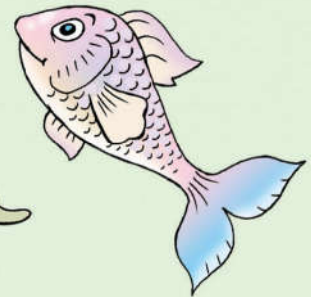
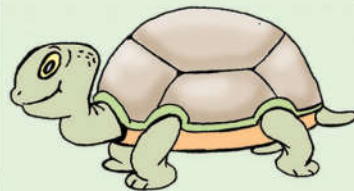
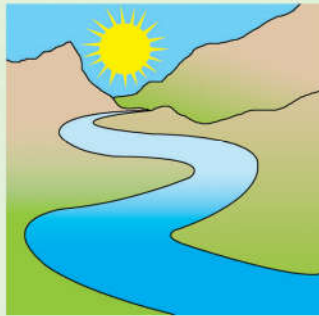
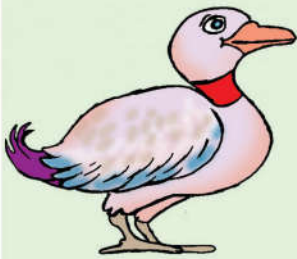
وانه‌ی ۷

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / ی-ی / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

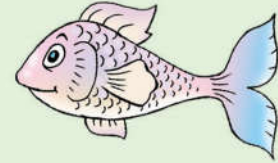
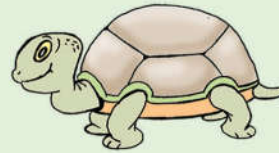
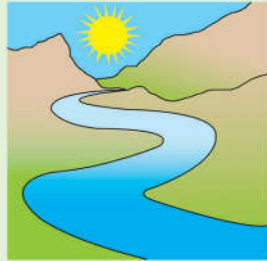
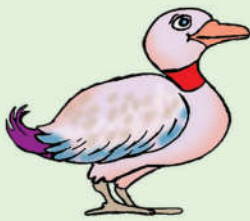

جیاکردنه‌وه (پووته‌لکردن)

نه‌ی نه ی (ی ی)

ناوی وینه‌کان بلی.

ئهم وشه‌یه‌ی (ی ی) ی تئدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌وربده.

مراوی

پو‌بار

کیسه‌ل

ماسی

(ی ی) بخه‌ره ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

یاری

گو‌رانی

زه‌ماوه‌ند

سیدی

ده‌لیم.

ی ی

ی ی

بیرخسته‌وه

و پ و ر د ا ز ه ی ی

پیتی (ی ی) دەنوسم: پی

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

نە ی

نە ی

نە ی

نە ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

پ

پ

پ

پ

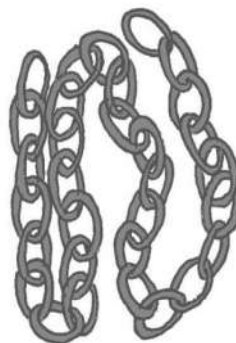
من یارمهتی دایک و باوکم ددهم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه‌کان بلی، پیتی (ی ی) بنووسه، بخوینه‌وه.

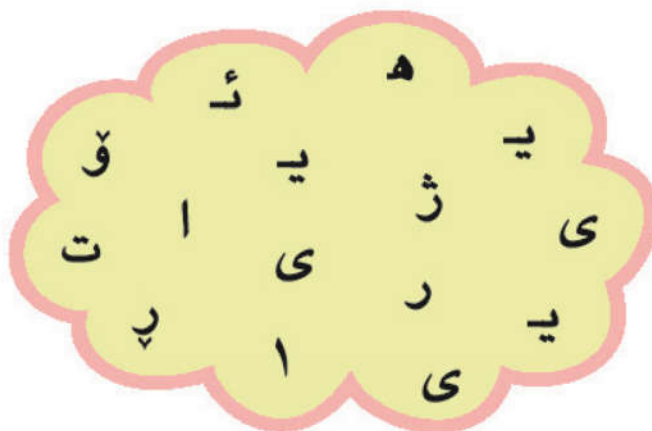
د.....ار.....

زر.....زه

چالاکی (۳)

(ی ی) بدۆزه‌وه، نیشانه‌ی بکه.

چالاکي (۴)

بخوینه وه برگه بکه.

یا	ری	←	یاری
		←	یاوهر
		←	دایه
		←	دهریا

چالاکي (۵)

بخوینه وه، بنووسه وه.

دایه و یاوهر	یاوهر	دایه
-----	-----	-----
-----	-----	-----
-----	-----	-----

ئێك و دو

ئێك و دو
رابه زوو

سئ و چوار
بكه غار

پینج و شهش
گولا گهش

ههفت و ههشت
چوومه گهشت

نهه و دهه
خویندنگهه

بیر خدر سلیمان

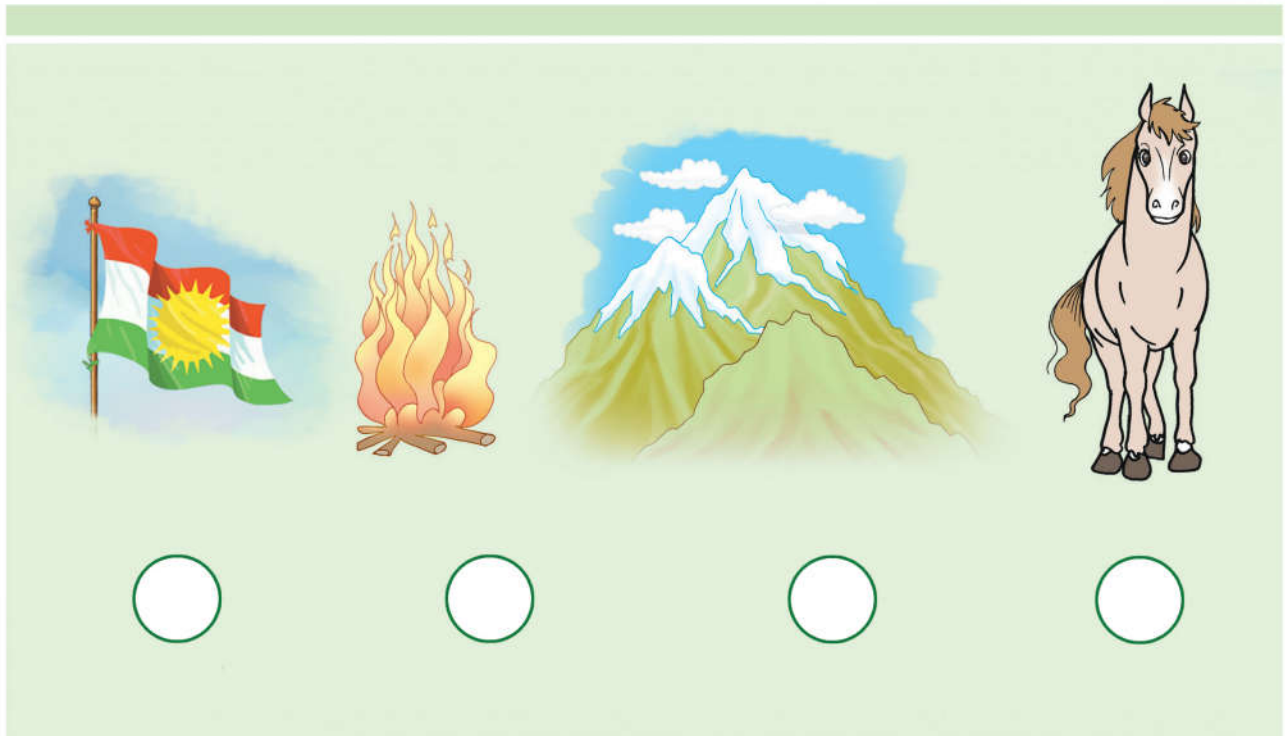
وانه‌ی ۸

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌نه‌ی دهنگی / ن / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه وه (پرووته لکردن)

ئاو ئاَو (ئا)

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشهیهی (ئا) ی تئدایه، به چهماوهیهک دهوربده.

			
ئالا	ئاگر	چیا	ئهسپ

(ئا) بخهره ناو چهماوهیهک.

ئاسمان ئالا ههتاو ئهستیره

دهلیم.

ئا ئا ئا

بیرخستنه وه

ۆ ز ا ر و ه پ ی ئ

پیتی (ئ) دەنوسم: ئ

چالاکی (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

ئاو ئاو ئاو ئاو

ئاو ئاو ئاو ئاو

ئا

ئا

ئا

ئاو

ئاو

ئارد

ئاو سه رچاوهی ژيانه.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی، پیتی (ئ) بنووسه، بخوینه وه.

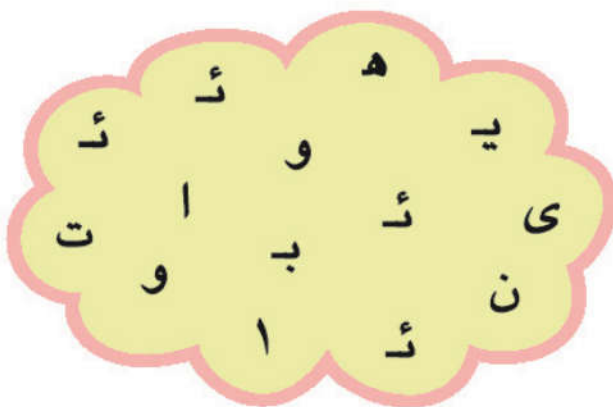
هوه.....

هو.....

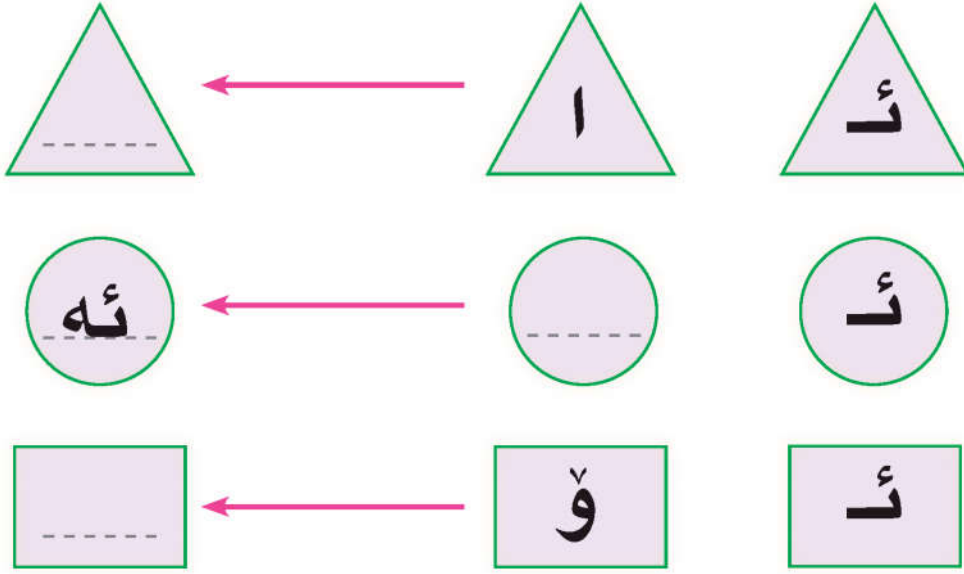
چالاکی (۳)

(ئ) بدۆزه وه، نیشانه ی بکه.

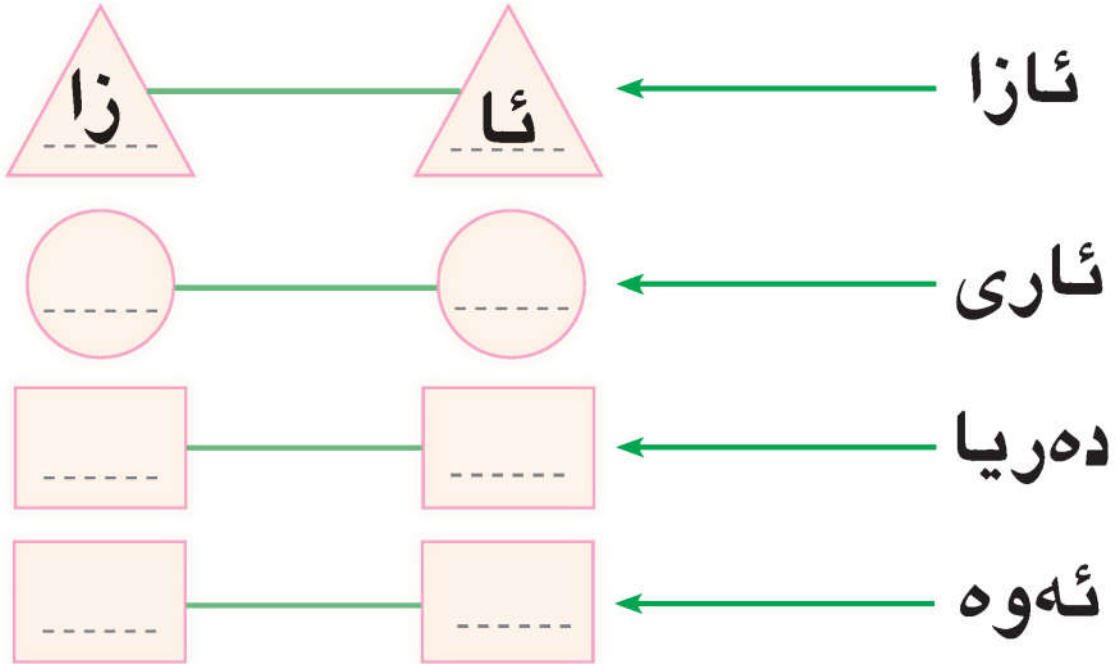
چالاکى (۴)

ليکبه، برگه بخوینه وه.

چالاکى (۵)

بخوینه وه، برگه بکه.

چالاکى (۶)

بېيىنە، بلى.

بخويىنەوہ.

دەريا

– ئارى، ئارى وەرە،

ئەوہ دەريايە.

– ئۆي! ئاوى دەريا زۆرە.

بنوسەوہ.

ئاوى دەريا زۆرە.

ئارى وەرە.

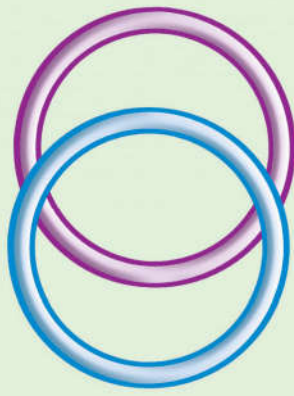
وانه‌ی ۹

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌نه‌ی دهنگی / **ن** / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

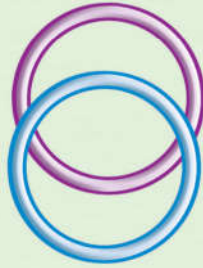
نان نا ن (ن ن)

ناوی وینه‌کان بلج.

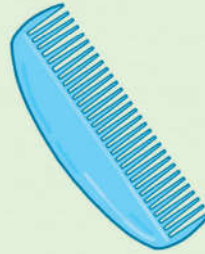
ئهم وشه‌یهی (ن ن) ی تئدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌وربده.

گواره

بازن

شانه

ئاوینه

(ن ن) بخه‌ره ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

لیو

ددان

گه‌نم

برنج

ده‌لیم.

ن ن ن ن

بیرخستنه‌وه

و د ز ا ر و ه پ ئ ی ن ن

پیتی (ن ن) دەنوسم: (ن)

چالاکی (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

ن ن ن ن

ن ن ن ن

ن

ن

ن

ن

ن

ن

دەستپاکی رەوشتیکی جوانه.

چالاکی (۲)

ٺه مانه چي دهڪهن؟ پيٽي (ن ن) بنوسه، بخوينه وه.

پ...پ

ٺاودا....

چالاکی (۳)

(ن ن) بدؤزه وه، رهنگ بکه.

چالاكى (۴)

(نەو، ئەوان) لە شوينى راست دابنى.

چالاكى (۵)

برگه گونجاوهكان بهيهك بگهيهنه.

زن

نەو

رۆز

زا

نا

با

چالاکي (٦)

وشه دروست بکه. بخوینه وه، بنووسه.

دا

را

و

ده

یه

ن

و

رین

زه

چالاکى (۷)

بخویننه وه، بنوسه وه.

نۆ

نانه وا

نه ورۆز

زانا نانه وایه.

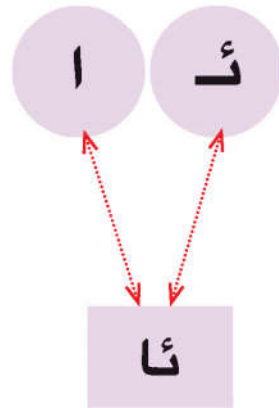
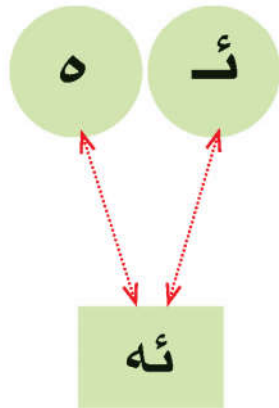
زانا

ئا = ا + و = ئاو

ئه = و + ه = ئه

ئهان = ن + ا + و + ه = ئهان

وانه‌ی ۱۰

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌نه‌ی دهنگی /ژ/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

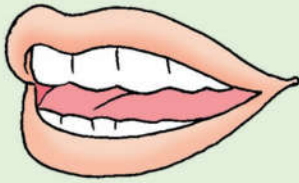
ژ

پۆ

پۆژ

ناوی وینه‌کان بلێ.

ئهم وشه‌یهی (ژ) ی تێدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌وربده.

دهم

ئه‌ژنو

قژ

برژانگ

(ژ) بخه‌ره ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

میوژ

زارا

په‌رژین

ژوور

ده‌لیم.

ژ

ژ

ژ

بیرخستنه‌وه

ژ

ن ن

پ

ه

و

ر

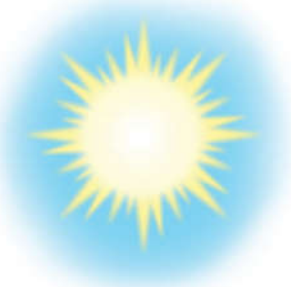
ا

ز

ۆ

چالاکى (۱)

تۆخ بکەو، بخوینەو، بنوسەو.

پۆژ

پۆژ

پۆژ

پۆژ

ژ

ژ

ژ

ژ

ژ

ژا

ژه

پۆژ

ئەژنۆ

ژیان

من کاتى خۆم بەفیرۆ نادەم.

چالاکى (۲)

ناوى ويٺه كان بلى، پيتى (ڙ) بنووسه، بخويٺه وه.

پ...ک

ق....

پ...ان

چالاکى (۳)

(ڙ) بدوڙه وه، رهنگ بکه.

ن	ز	و	ر
پا	ڙ	ک	ڙ
ه	ن	ا	ى
ڙ	ء	پ	و
پا	نا	ى	ڙ

چالاکی (۴)

ببینه، بلی.

بخوینه وه.

ژیان و ئەژی

دارا و زارا و هرن.

ژیان و ئەژی دار ئاو ددهن.

بنوسه وه.

ژیان و ئەژی دار ئاو ددهن.

بَلِّينَ بَهْلَى

مَنْدَالَانَ گُویتان لَیْیَه
مَنْ نَهْوَ پَهْیامَهَمْ پَیْیَه

لَه نَیْسْتاوه کَه وِردن
هَهَر کَه سَی بانگی کِردن

لَه وَهْلاما وِشیار بِن
بَه رِیْزه وه دِیار بِن

ژِیرِی خُوْتان بِنوینن
(بَه لَی) بَه کَار بَهینن

حاتهَمْ باتاسی

وانه‌ی ۱۱

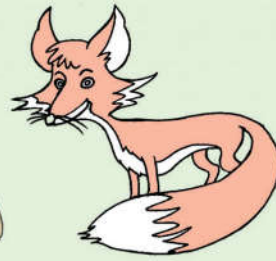
بینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / **ی** / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

۴

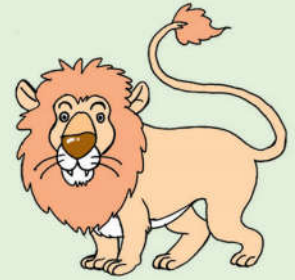
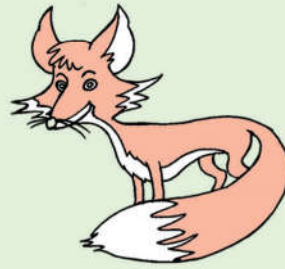
جياگردنه وه (پرووته لکردن)

دئ د دئ (ئ يّ)

ناوی ويته كان بلي.

ئهم وشه يه ي (ئ يّ) ي تيدايه، به چه ماوه يه ك ده ور بده.

س

سئ

ورچ

رئوي

شير

(ئ يّ) بخه ره ناو چه ماوه يه ك.

هه ولير

بوكان

ئاكري

زيوي

ده ليم.

ئ يّ

ئ يّ

بیرخستنه وه

ر و ز و ن ن ر ئ يّ

پیتی (ئی ی) دەنوسم: **ئ** **ی**

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

ئ ئ ئ ئ

ئ ئ ئ ئ

ئ

ی ی ی ی

ی

ئی

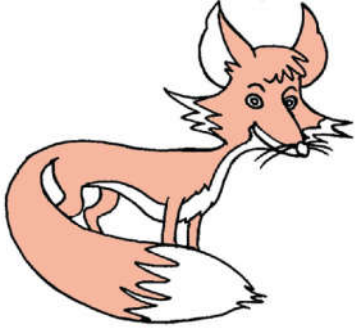
ئیوه

ئیواره

ئاوووهوای دئییهکه مان خوشه.

چالاکی (۲)

ناوی وینہکان بلی؟ پیتی (ی ی) بنووسه، بخوینہوه.

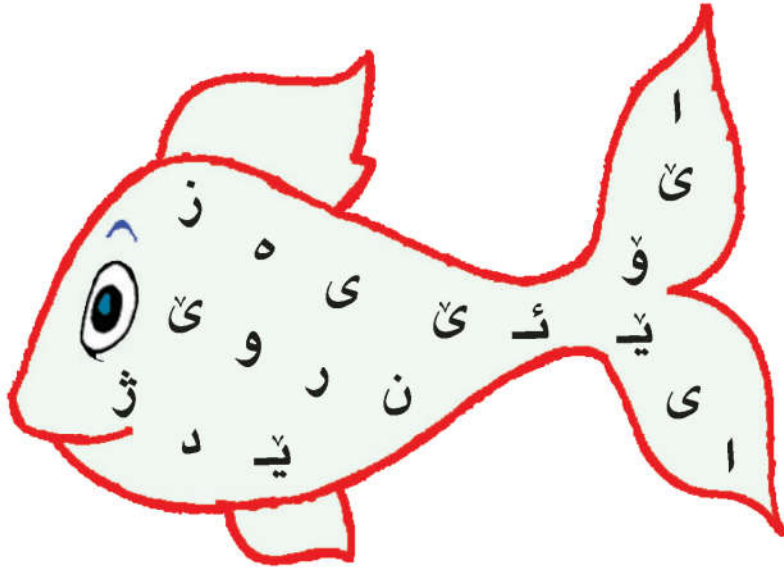
پ...وی

و...نه

چالاکی (۳)

(ی ی) بدۆزهوه، دهوربده.

چالاکى (۴)

بنوسه ، بخوینه وه.		لیکبه.
.....	←	ئې + وه
.....	←	نې + دوې
.....	←	وې + رې

چالاکى (۵)

بخوینه وه، برگه بکه، پیته کان بنوسه وه.

● ● ● ● ●	←	● ● ●	←	وینه
● ● ● ● ●	←	● ● ●	←	ئيواره

چالاکى (٦)

بىيىنە ، بلى .

بخويىنەوہ .

پى

ئەوہ پىيە .

ئەوہ پىيە دىيە .

ئەو دىيە دارى زۆرە .

بنوسەوہ .

ئەو دىيە دارى زۆرە .

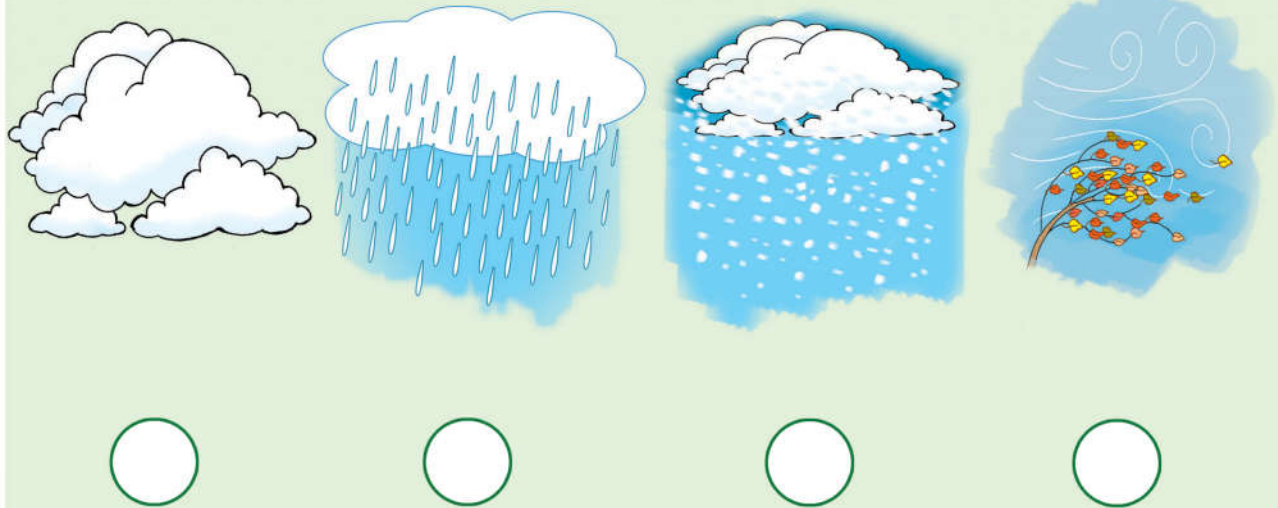
وانه‌ی ۱۲

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / **ب-ب** / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

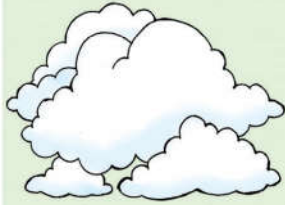

جیاکردنه وه (پرووته لکردن)

که باب که با ب (ب ب)

ناوی وینه کان بلج.

ئهم وشهیهی (ب ب) ی تئدایه، به چهماویهک دهوربده.

ههور

باران

بهفر

با

(ب ب) بخهره ناو چهماویهک.

مریشک

بولبول

که له باب

بزن

ده لیم.

ب ب

ب ب

بیرخستنه وه

ه ن ن ئ ئ ا ژ پ ئ و و ب ب

پیتی (ب ب) دهنوسم اب ا ب

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

کهباب کهباب کهباب کهباب

ب ب ب ب

ب

ب ب ب ب

ب

ب

ب

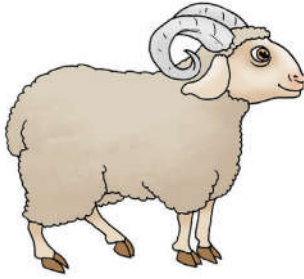
کهباب

پارووی بچوک قوت دهدهم

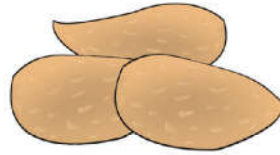
ئهوسا پارووی تر دهکههه.

چالاکی (۲)

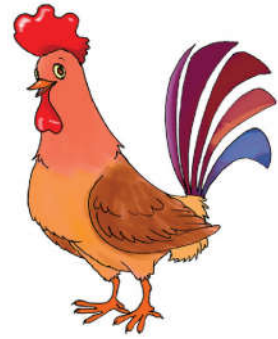
ناوی وینه‌کان بلی؟ پیتی (ب ب) بنووسه، بخوینه‌وه.

سه‌ران

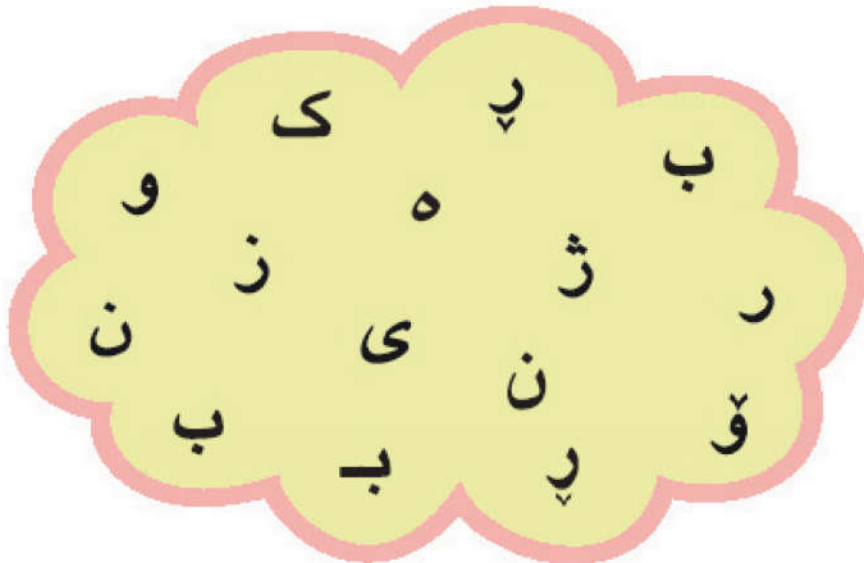
اوی

که‌له

چالاکی (۳)

(ب ب) بدۆزه‌وه، نیشانه‌ی بکه.

چالاکى (۴)

وشه دروست بکه. بخوینه وه، بنوسه.

وَن

را

زن

رؤ

با

به

زار

ران

ز

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

بزن

زارا: بابه پروانه، ئەو بهرانانه!

بابه: زارا ئەوانه بهران نین، ئەوانه بزنن.

بنوسهوه.

بزن

پروانه

بابه

وانه‌ی ۱۳

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / س س س / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جياگردنه وه (پرووته لکردن)

رِيّو اس رِيّو اس (س س)

ناوی ويته كان بلي.

ئهم وشهيهي (س س) ي تيدايه، به چهماويهك دهوربده.

پيشمه رگه

پوليس

ئەفسەر

سەرباز

(س س) بخه ره ناو چهماويهك.

هەرمي

سەبەتە

سيو

گيلاس

ده ليم.

س س

س س

بیرخستنه وه

ر ه و ژ ا ی ی ن س س

پیتی (س س) دەنوسم: س س

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

پيؤاس پيؤاس پيؤاس پيؤاس

س س س س

س

س س س س

س

سا

سه

پيؤاس

من يارمهتى مرؤقى پير دهدهم.

چالاكى (۲)

ناوى ويىنه كان بلى؟ پىتى (س س) بنووسه، بخويىنه وه.

ده...ت

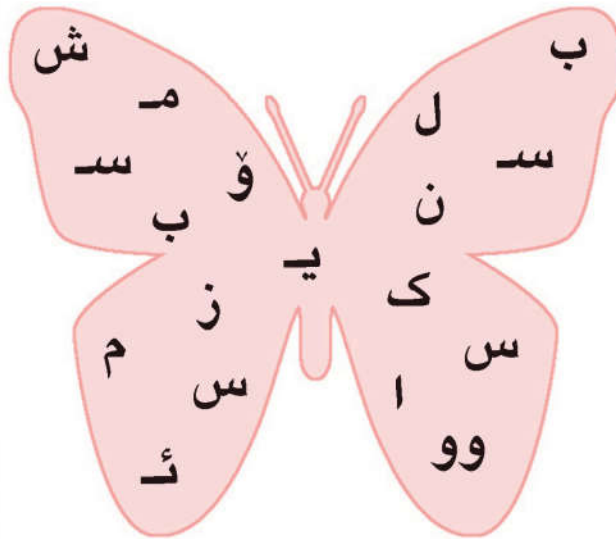
ئ...ى

ه...ر

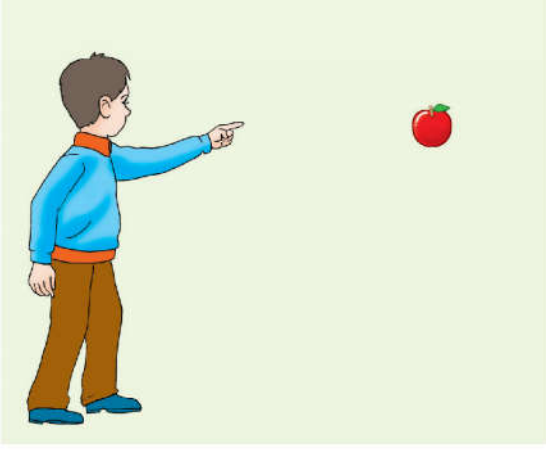
چالاكى (۳)

(س س) بدۆزه وه، دهوربده.

چالاکى (۴)

بروانه، بلى، بنوسه.

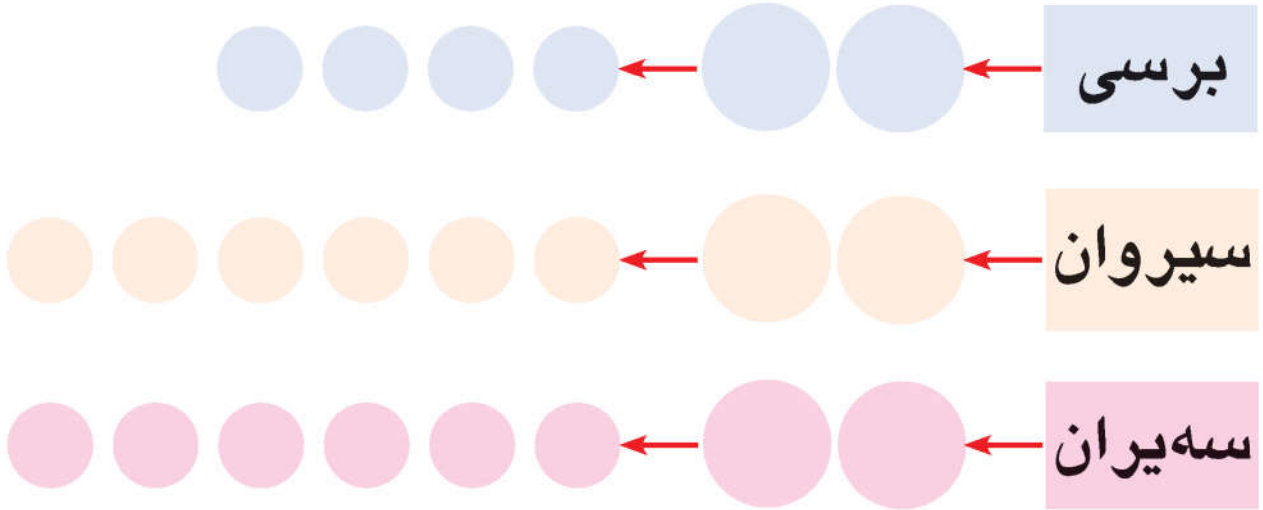
ئەوہ.....ە.

ئەمە.....ە.

چالاکى (۵)

برگه بکه، پیتھکان بنوسه.

چالاکى (۶)

بخوينهوه، بنووسهوه.

ئەوان بۆ سەيران دەپۆن.

سۆران و سىروان بران.

شاری یاری

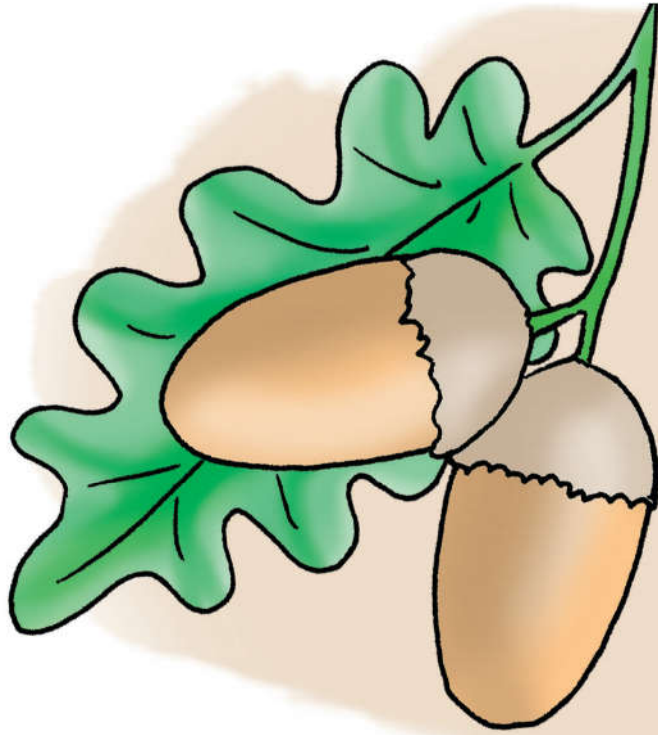
وا دیم
هه قال.

دارا دارا
وه ره.

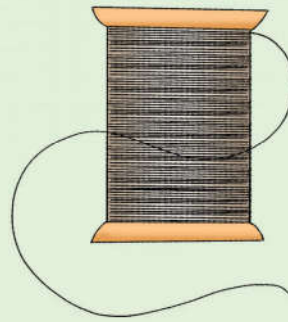
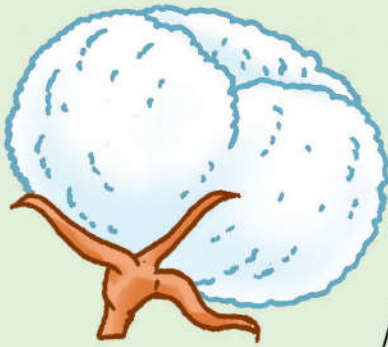
وانه‌ی ۱۴

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی /وو/ یان تیدایه ره‌نگ بکه.

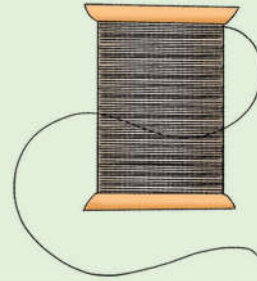
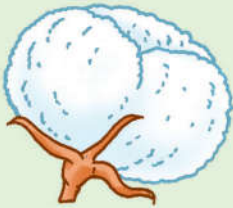

جياکردنه وه (پرووته لکردن)

به پروو بهر وو

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشهیهی (وو) ی تیدایه، به چهماوهیهک دهوربده.

په موو

دهرزی

دهزوو

دروون

(وو) بخه ره ناو چهماوهیهک.

شووتی

توور

پياز

توو

ده لیم.

وو

وو

وو

بیرخستنه وه

وو

ؤ

ر

و

پ

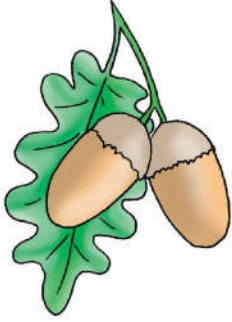
د

ا

ز

وو

پیتی (وو) دەنووسم:

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

بهروو

بهروو

بهروو

بهروو

وو

وو

وو

وو

وو

وو

بهروو

دوور

سوور

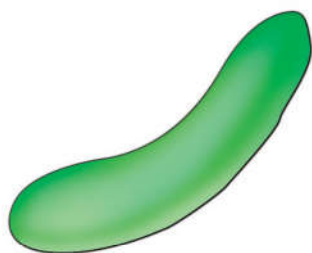
بازوو

من په ږتوکه کانی خۆم پاکو خاویڼ

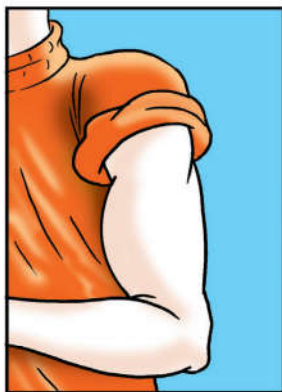
ږاده گرم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه‌کان بلی، پیتی (وو) بنووسه، بخوینه‌وه.

ئار....

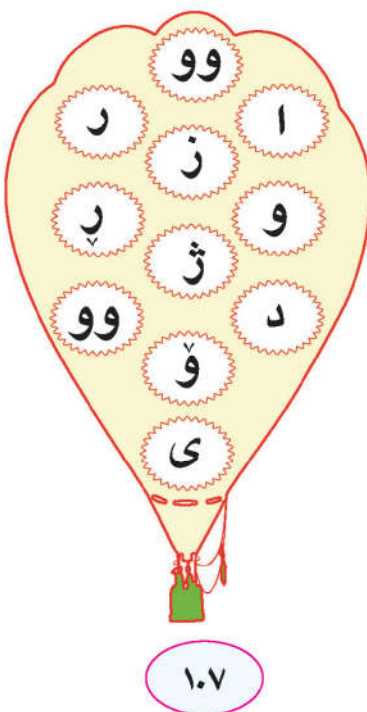
باز....

د....ربین

چالاکی (۳)

(وو) بدۆزه‌وه، رهنگ بکه.

چالاکی (۴)

برگه‌کان لیکنده، بخویننه‌وه.

.....	←	سود	به
.....	←	ژوو	ره
.....	←	ژاو	بر

چالاکی (۵)

بخویننه‌وه، پیته‌کان بنوسه.

●	●	●	←	سوور			
●	●	●	←	ژوور			
●	●	●	●	←	به‌روو		
●	●	●	●	●	●	←	ئاره‌زوو

چالاکي (٦)

ببينه، بلي.

بخوينهوه.

به پروو

دارا وهره، ئەو به پرووانه ببرژينه.

به پرووی برژاو بهسوده.

پیکبخهوه، بنووسهوه.

(بهسوده، برژاو، به پرووی)

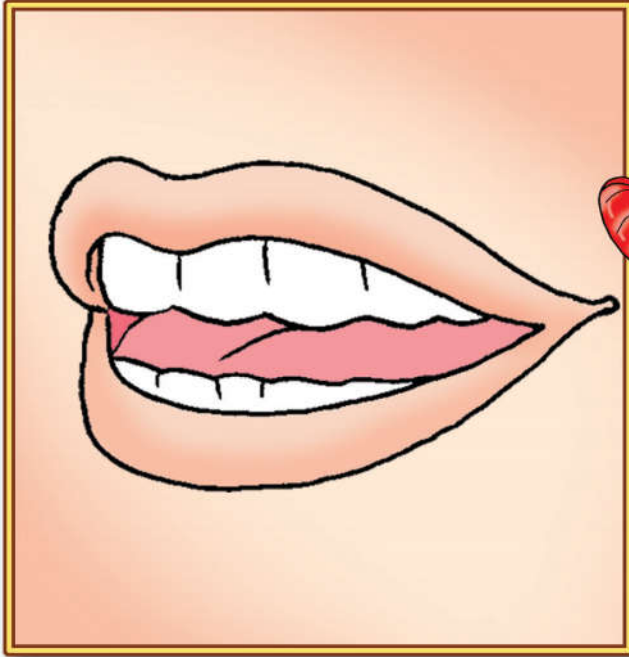

وانه‌ی ۱۵

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌نه‌ی دهنگی / م-م / یان تێدایه رهنگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

دهم ده م (م م)

ناوی وینه‌کان بلج.

ئهم وشه‌یهی (م م) ی تیدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌وربده.

میو

سلق

شه‌مامه

شیلم

(م م) بخه‌ره ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

سلیمان

شنو

قامیشلو

ماردین

ده‌لیم.

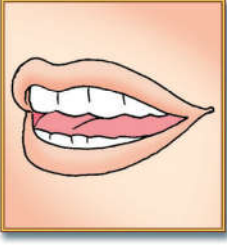
م م

م م

بیرخستنه‌وه

ئ ی ا و ب ب ژ س س وو ز م م

پیتی (م م) دهنوسم: م م

چالاکى (۱)

توخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

د م د م د م د م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

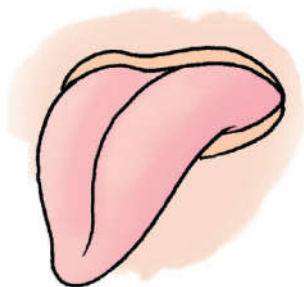
من شهوان زوو دهنووم، بهياننيان زوو له خهو

هه لدهستم.

چالاکی (۲)

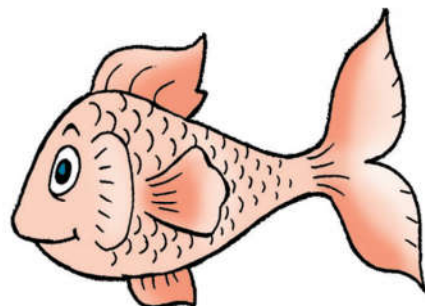
ناوی وینه‌کان بلی؟ پیتی (م م) بنوسه، بخوینه‌وه.

ز...ان

ۆ...

اسی...

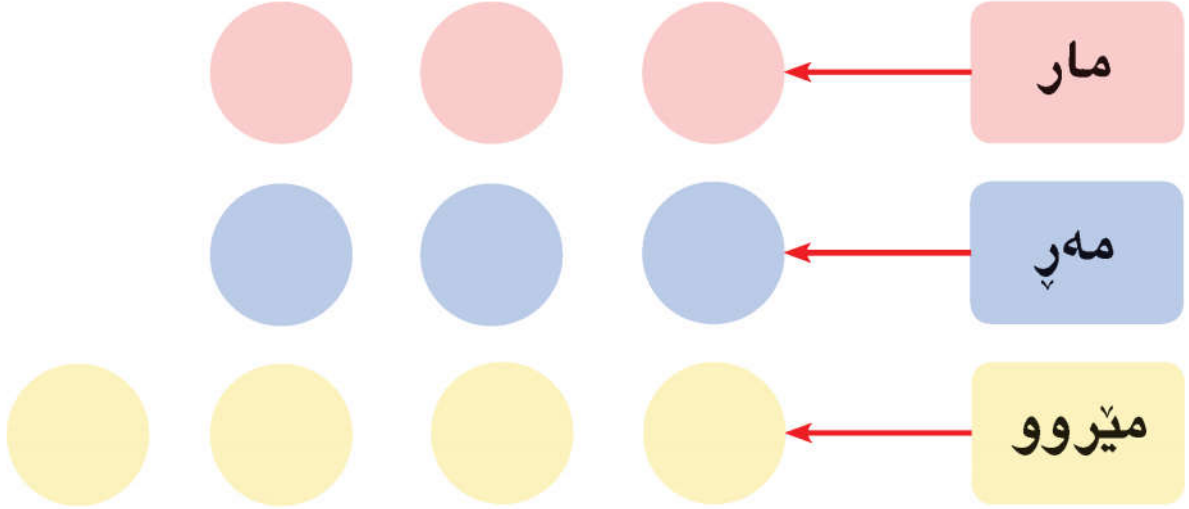
چالاکی (۳)

(م م) بدۆزه‌وه، رهنگ بکه.

و	ز	د	م
م	ی	ث	ۆ
ر	د	ب	ی
ما	ث	ما	م

چالاكى (۴)

بخوینه وه، پیته كان بنوسه.

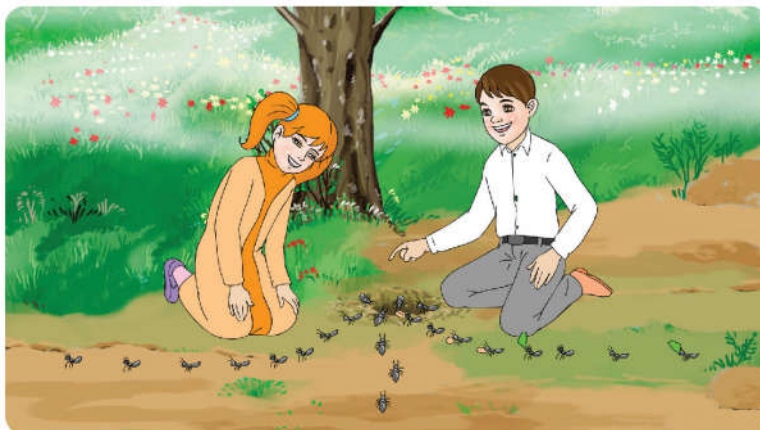
چالاكى (۵)

ئهم هیمايانه بوچی به کار دین؟

چالاكى (٦)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

میروو

زارا: دارا بروانه، ئەم میرووانه!

دارا: میروو بهریز دەرۆن!

زارا: من ئازاری میروو نادم.

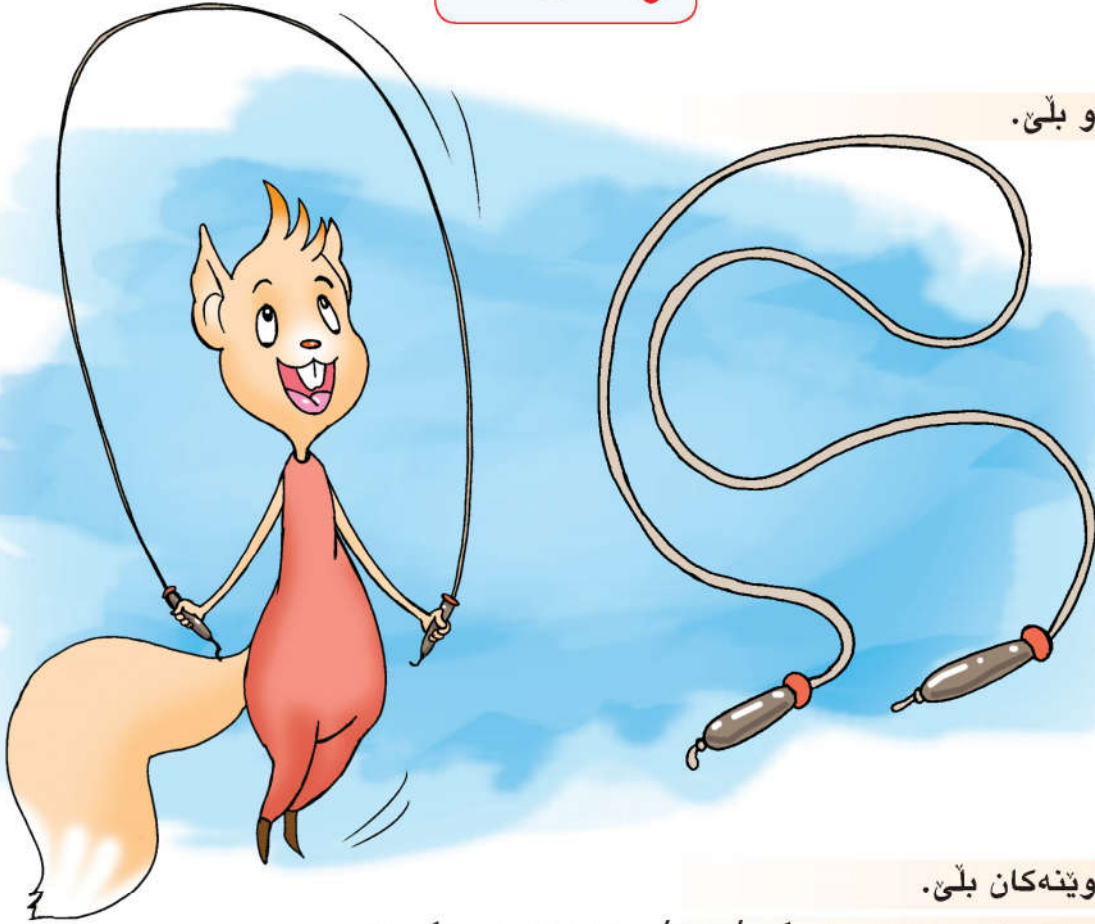
بنوسهوه.

میروو بهریز دەرۆن!

من ئازاری میروو نادم.

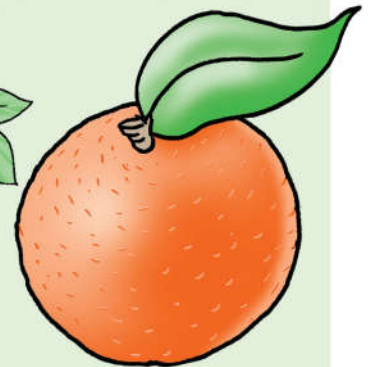
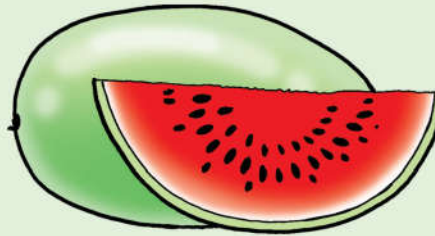
وانه‌ی ۱۶

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / ت ت / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

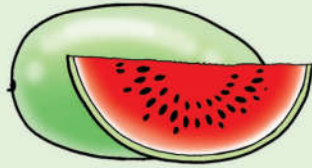

جیاکردنه وه (پرووته لکردن)

پهت په ت (ت ت)

ناوی وینه کان بلج.

ئهم وشهیهی (ت ت) ی تئدایه، به چهماویهک دهوربده.

سیو

شووتی

تری

پرته قال

(ت ت) بخه ره ناو چهماویهک.

تارا

ئاوات

نارین

راستی

ده لیم.

ت ت

ت ت

بیرخستنه وه

س س و و ئ ی و ب ب م م ت ت

پیتی (ت ت) دەنوسم: ت ت

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

پهت پهت پهت پهت

ت ت ت ت

ت

ت ت ت ت

تا

تا

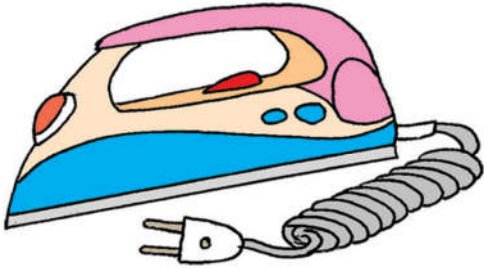
ته

پهت

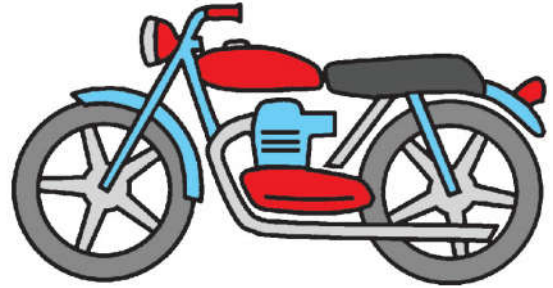
دهستی ماندوو لهسهه سکی تییره.

چالاكى (۲)

ناوى ويئەكان بلى، پىتى (ت ت) بنوسە، بخويئەوہ.

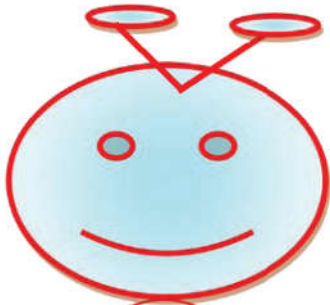
ئو...وو

ما...ۆر

چالاكى (۳)

(ت ت) بدۆزەوہ، رەنگ بکە.

ا

ا

م

ر

ا

و

ن

ا

ا

ا

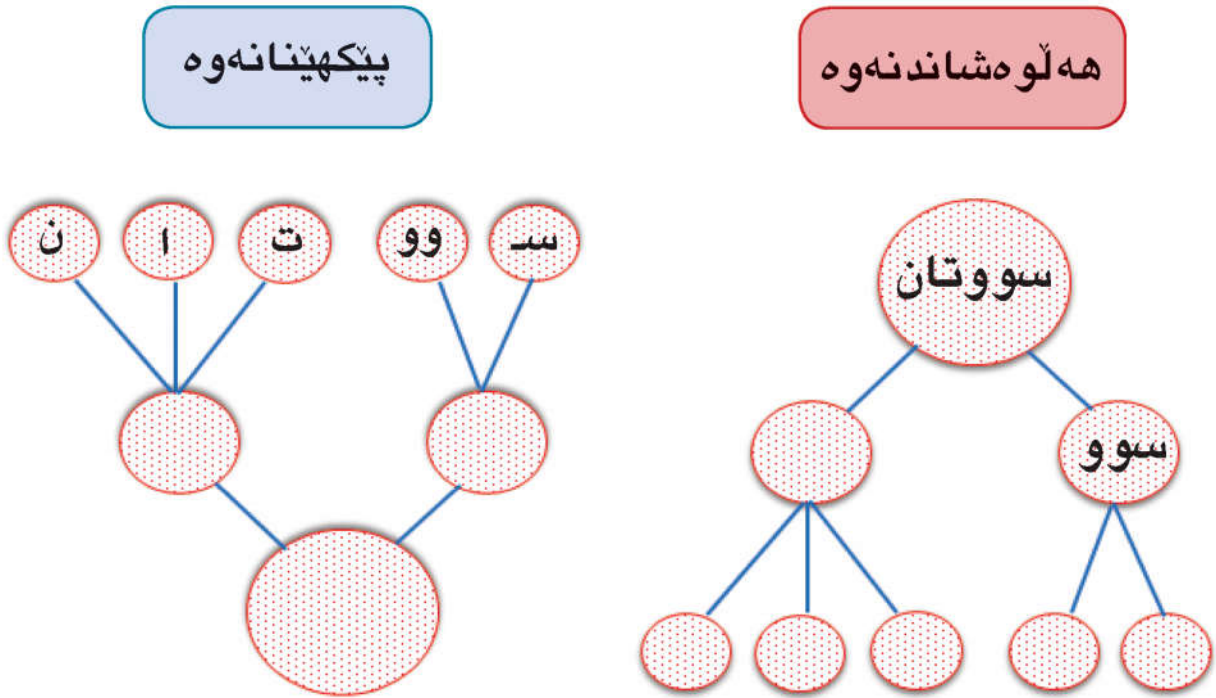
ا

ا

ن

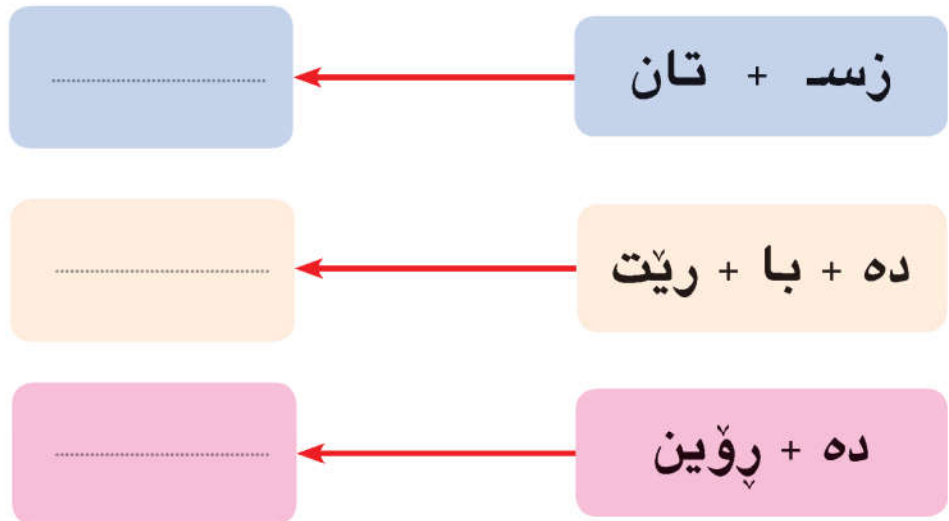
ا

چالاکي (۴)

چالاکي (۵)

برگه کان لیكیده، بنوسه، بخوینهوه.

چالاكى (۶)

بىيىنە، بلى.

بخويىنەوہ.

زىستان

تارا زىستان سارده، باران دىبارىت.

نەورۆز دەرۆين بۆ سەيران.

بنوسەوہ.

زىستان سارده.

نەورۆز دەرۆين بۆ سەيران.

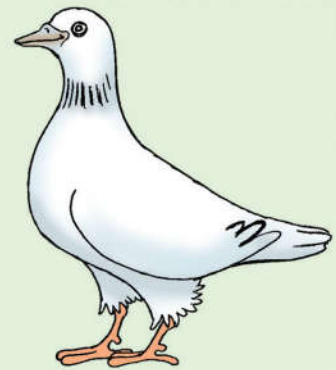
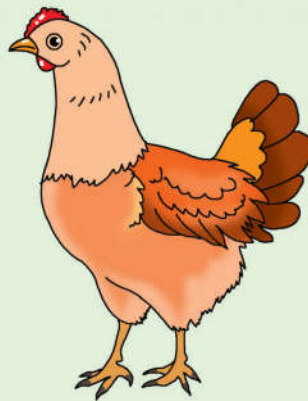
وانه‌ی ۱۷

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / **ک** / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جياگردنه وه (پرووته لکردن)

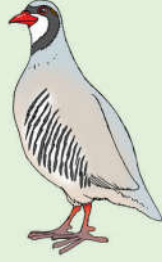
بووک بوو ک (ک ک)

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشهیهی (ک ک) ی تیدایه، به چهماوهیهک دهوربده.

پشيله

کهو

مریشک

کووتر

(ک ک) بخهره ناو چهماوهیهک.

چۆمان

ئاگرئ

دهۆک

که رکوک

ده لیم.

ک ک

ک ک

بیرخستنه وه

ن ن س س م م ت ت ب ب ئ ئ پ پ ک ک

پیتی (ک ک) دەنووسم: ک ک

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

بووک بووک بووک بووک

ک ک ک ک

ک

ک ک ک ک

ک

کا

که

بووک

من که ئه رکه کانم ته واکرد، یاری ده که م.

چالاکی (۲)

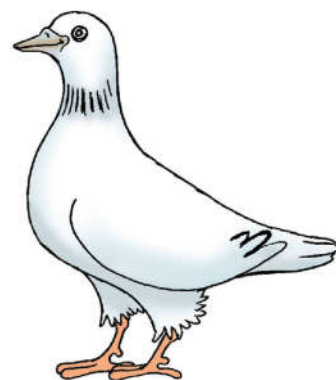
ناوی وینه‌کان بلی؟ پیتی (ک ک) بنوسه، بخوینه‌وه.

.....ه‌و

.....یه

.....وتر

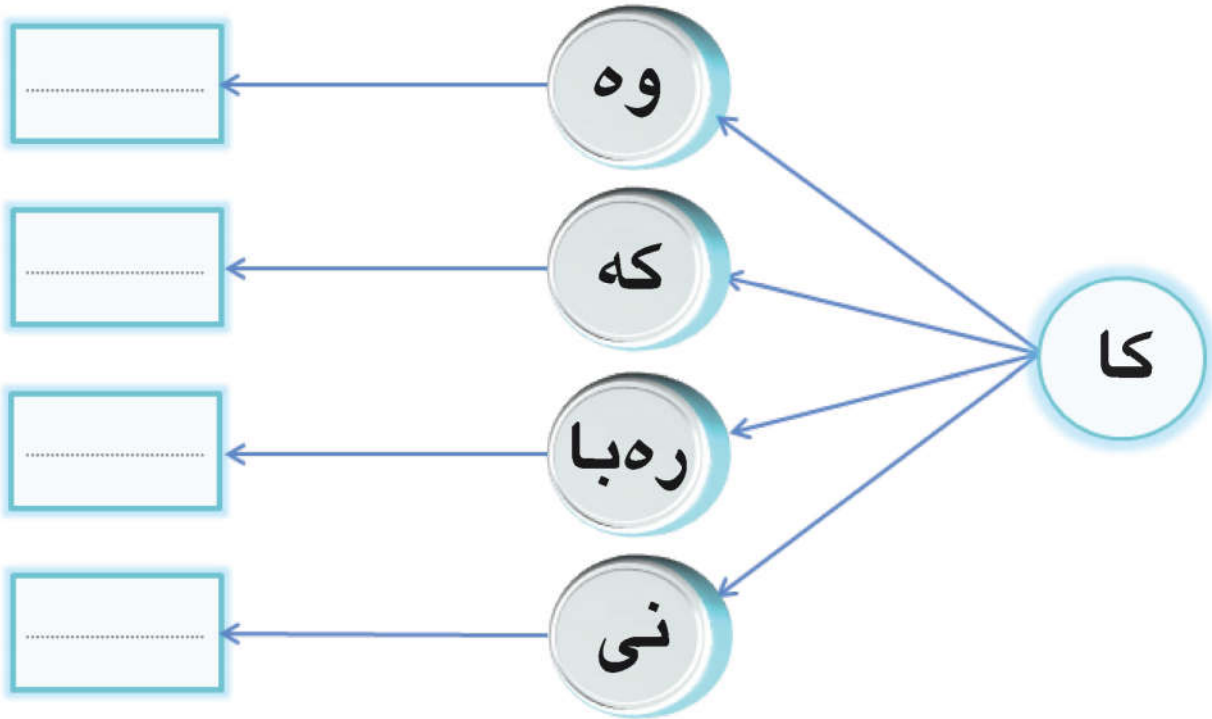
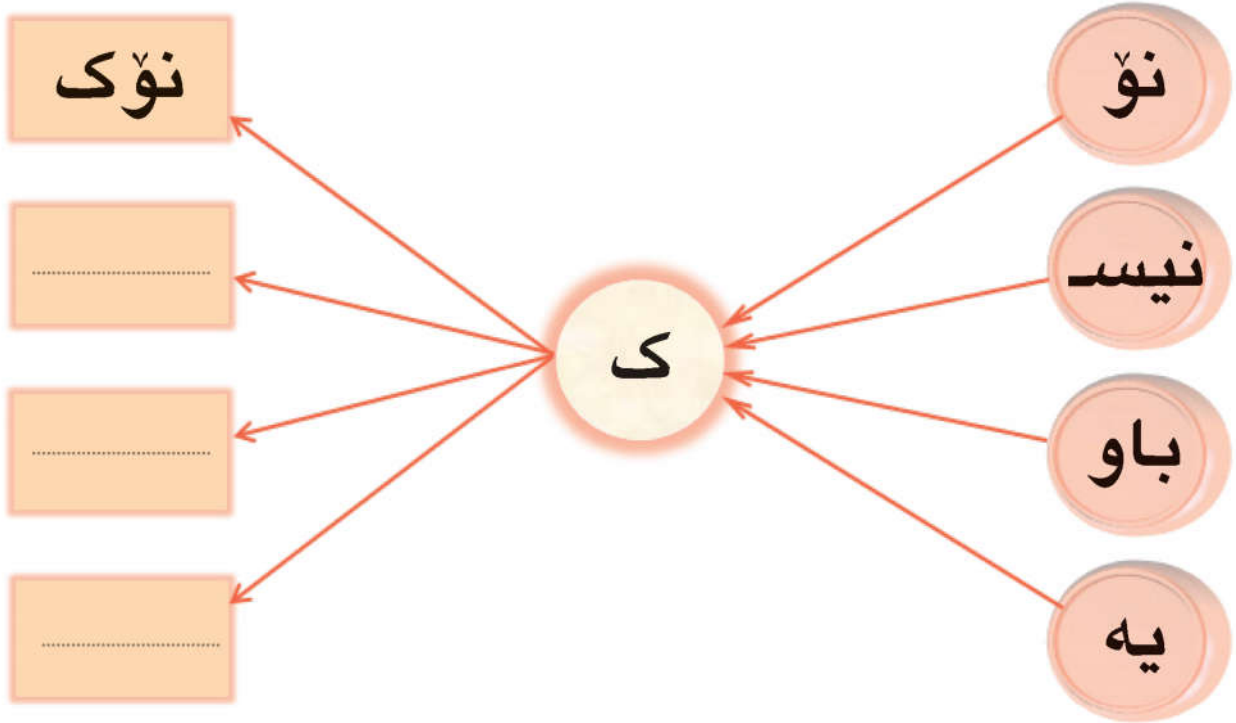
چالاکی (۳)

(ک ک) بدۆزه‌وه، نیشانه‌ی بکه.

و	ز	د	ک
ک	ر	ی	ۆ
ک	ب	ک	ژ
ت	ن	م	م

چالاکی (۴)

وشه دروست بکه.

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

کارکردن

باوکم کارمه نده.

دایکم مامۆستایه.

کارکردن سه ره به رزییه.

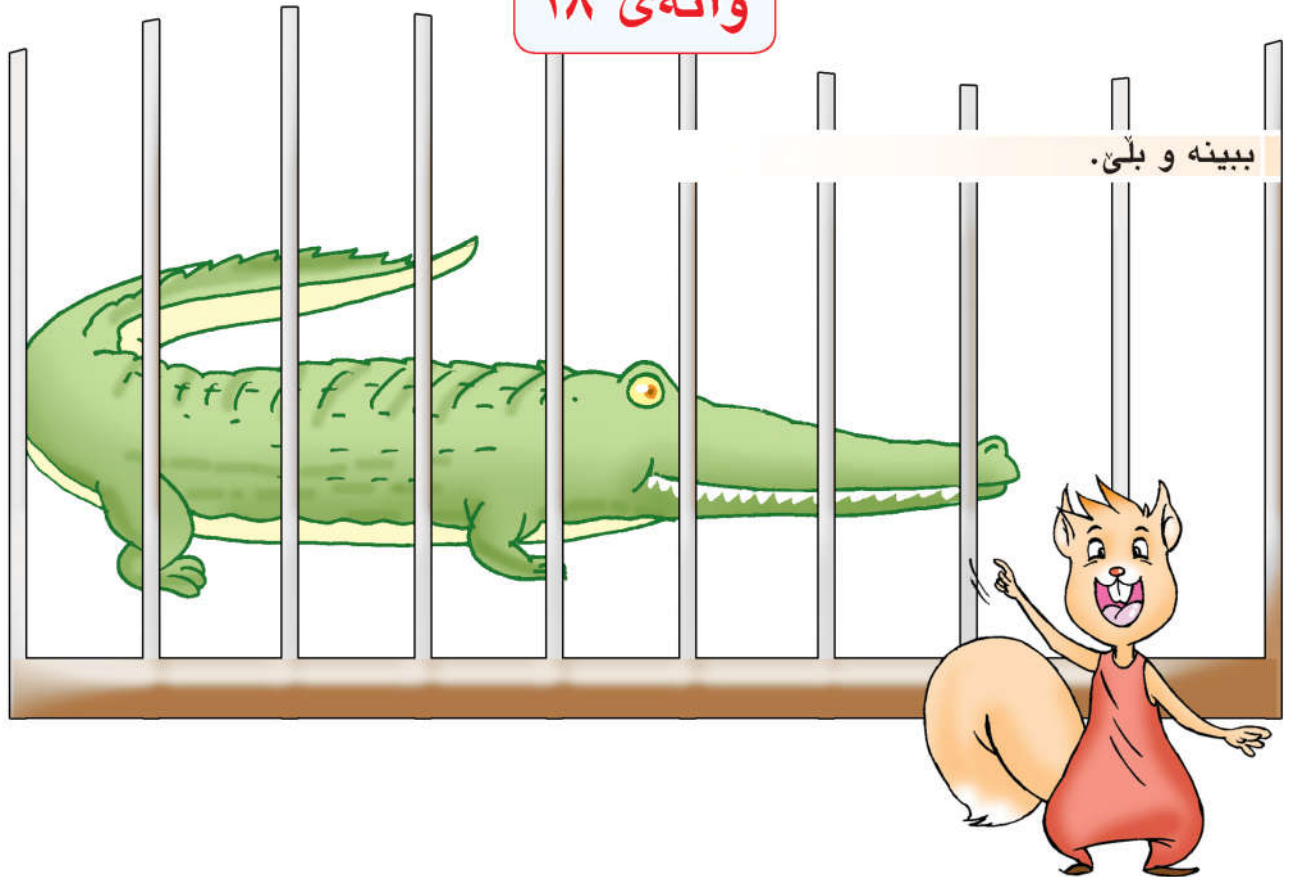
ئه وهی کار نه کات، ناژیت.

رێکبخه وه، بنووسه وه.

(مامۆستایه، دایکم)

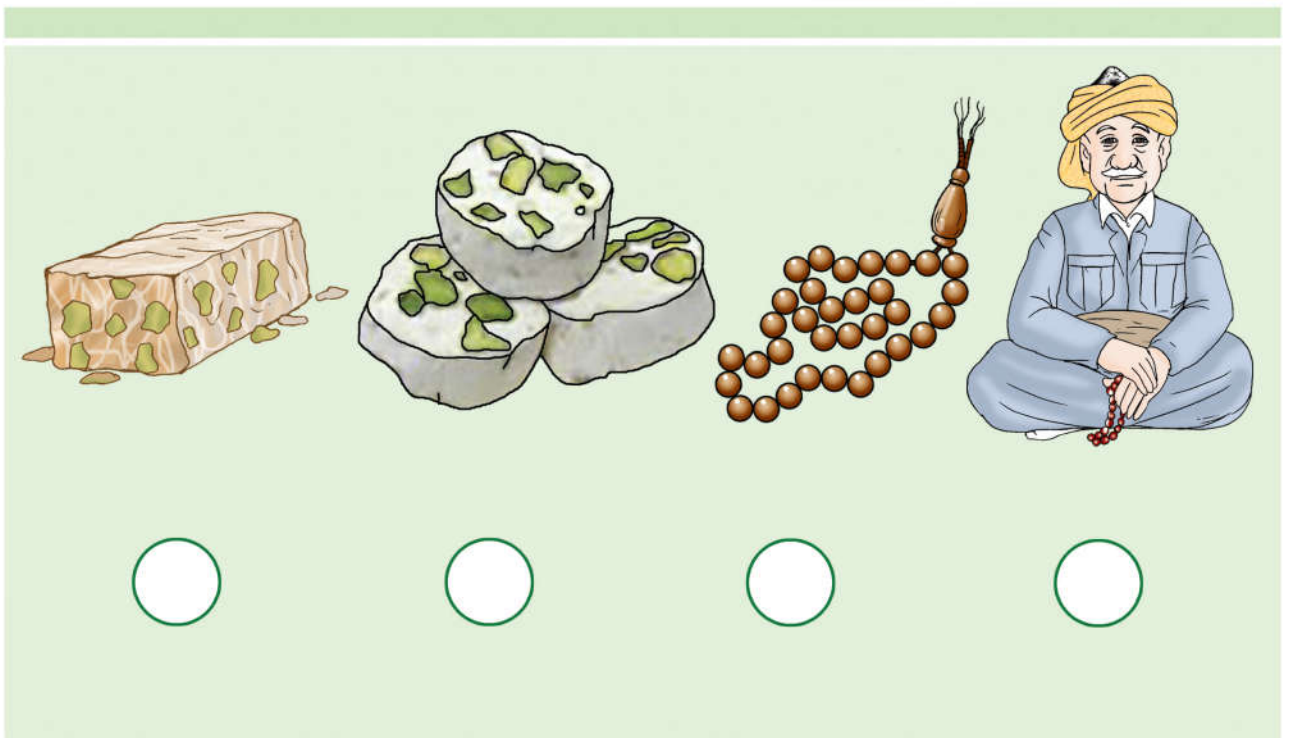
(سه ره به رزییه، کارکردن)

وانه‌ی ۱۸

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر نهم وینه‌نه‌ی دهنگی / ح د / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

تیمساح تیمسا ح (ح ح)

ناوی وینه‌کان بلج.

ئهم وشه‌یهی (ح ح) ی تئدایه، به چه‌ماویه‌ک ده‌وربده.

حه‌لوا

گه‌زۆ

ته‌زبیح

حاجی

(ح ح) بخه‌ره ناو چه‌ماویه‌ک.

نوح

حه‌مرین

رئیحان

گول

ده‌لیم.

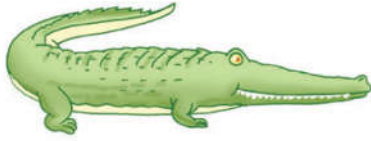
ح ح

ح ح

بیرخستنه‌وه

د ک ک ر ت ت ز م م و ح ح

پیتی (ح ح) دەنوسم: ح ح

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

تیمساح تیمساح تیمساح تیمساح

ح ح ح ح

ح

ح ح ح ح

ح

ح

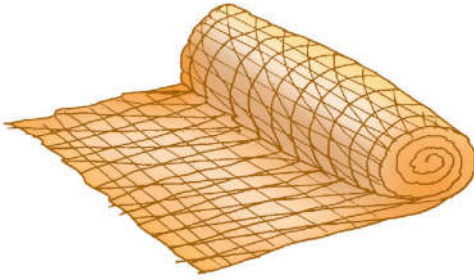
ح

تیمساح

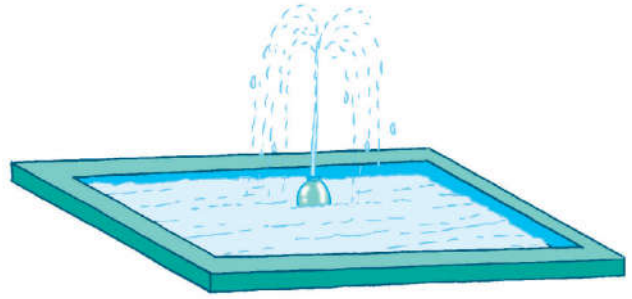
من که لوپه لی شوینی گشتی ناشکینم.

چالاکی (۲)

ناوی وینه کان بلی؟ پیتی (ح - ح) بنووسه، بخوینه وه.

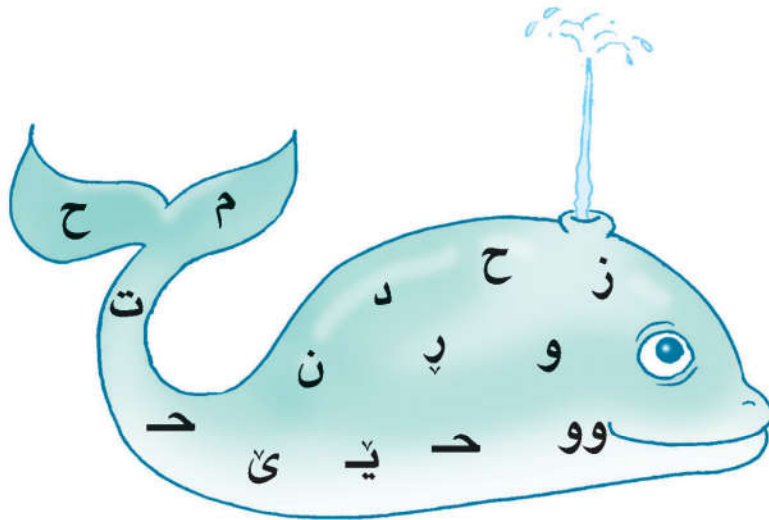
...سه سیر

...هوز

چالاکی (۳)

(ح - ح) بدۆزه وه، نیشانه ی بکه.

چالاکى (۴)

(ده) يان (نا) دابنى ، بخوينه وه .

حهز.....كه م

حهز.....كه م

حهز.....كه م

حهز.....كه م

چالاکی (۵)

ببینه، بلی.

بخوینه وه.

حهیران

ئهژی: برادهران وهرن، با یاری بکهین.

دارا: یاری دهکهین و ستران دهبیژین.

زارا: دهی حهیران دهبیژم.

بنوسه وه.

ئیمه ستران و حهیران دهبیژین.

وانه‌ی ۱۹

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / شش / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

جیاکردنه‌وه (پرووته‌لکردن)

ئاش ئا ش (ش شـ)

ناوی وینه‌کان بلج.

ئهم وشه‌یهی (ش شـ) ی تیدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌وربده.

ئاو

دوشاو

شه‌کر

شیر

(ش شـ) بخهره ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

شه‌ش

شین

سپی

ره‌ش

ده‌لیم.

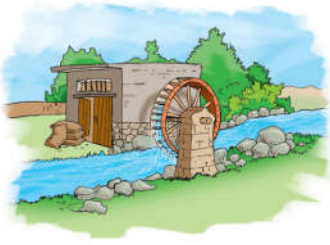
ش شـ

ش شـ

بیرخستنه‌وه

ب ب و ن ن ژ ئ ی و ح ش شـ

پیتی (ش ش) دەنوسم: ش ش

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

ئاش ئاش ئاش ئاش

ش ش ش ش

ش

ش ش ش ش

ش

شا

شه

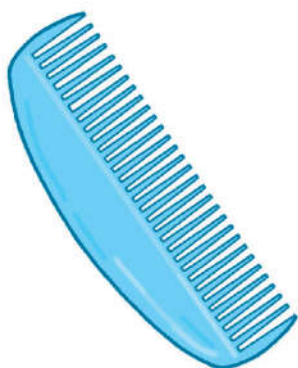
ئاش

من پاكوخاوينى شارهكهم دهپاريزم.

چالاکی (۲)

ناوی ویینه‌کان بلی؟ پیتی (ش شد) بنووسه، بخوینه‌وه.

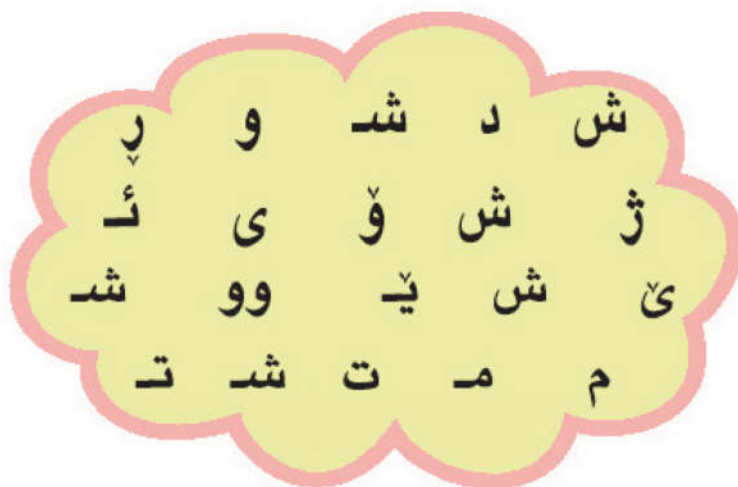
انه....

ایی....

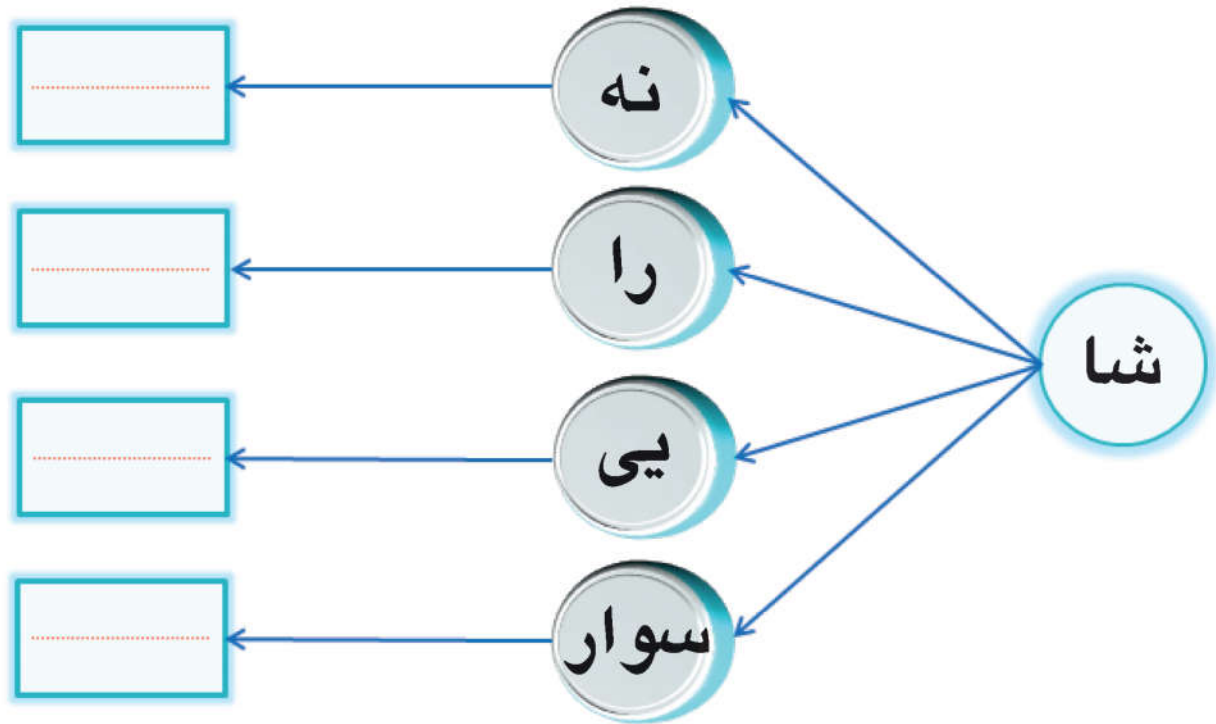
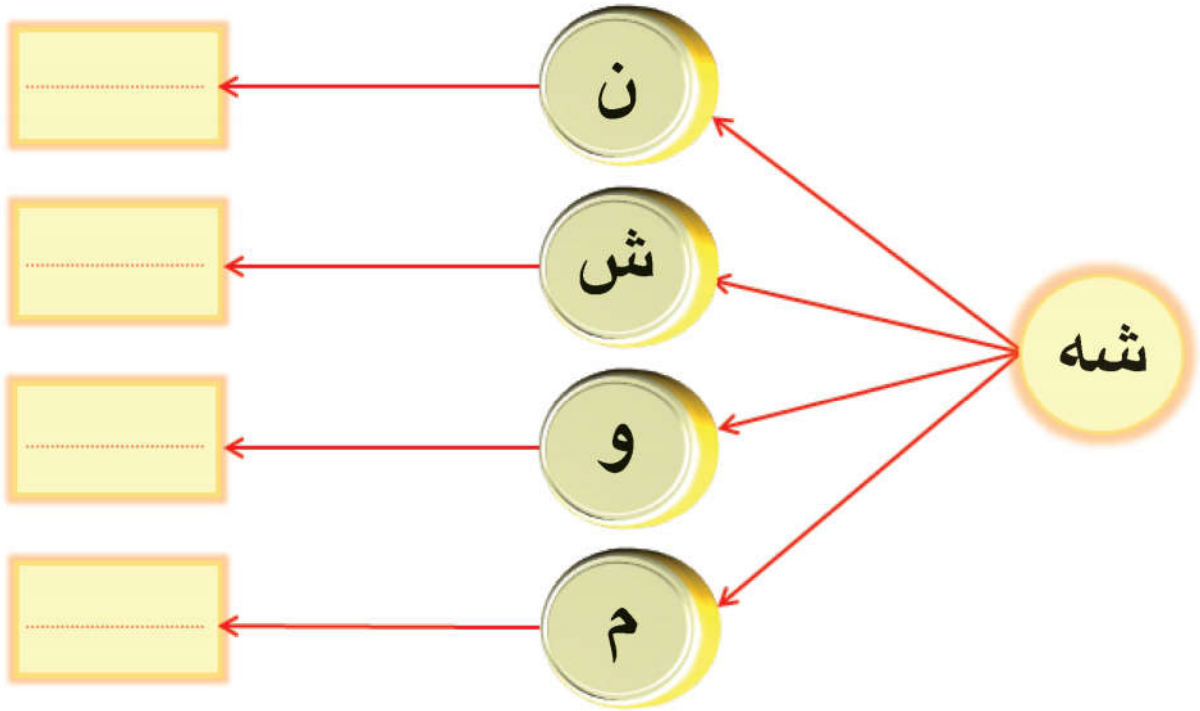
چالاکی (۳)

(ش شد) بدۆزه‌وه، نیشانه‌ی بکه.

چالاکي (۴)

وشه دروست بکه.

چالاكى (۵)

ببینه، بلی.

بخوینهوه.

شانۆ

من و زارا و دارا و ئەژی نمایش دهکەین.
ئیمه شانۆگەری پیشکەش دهکەین.

بنوسهوه.

پیشکەش دهکەین

نمایش دهکەین

شانۆ

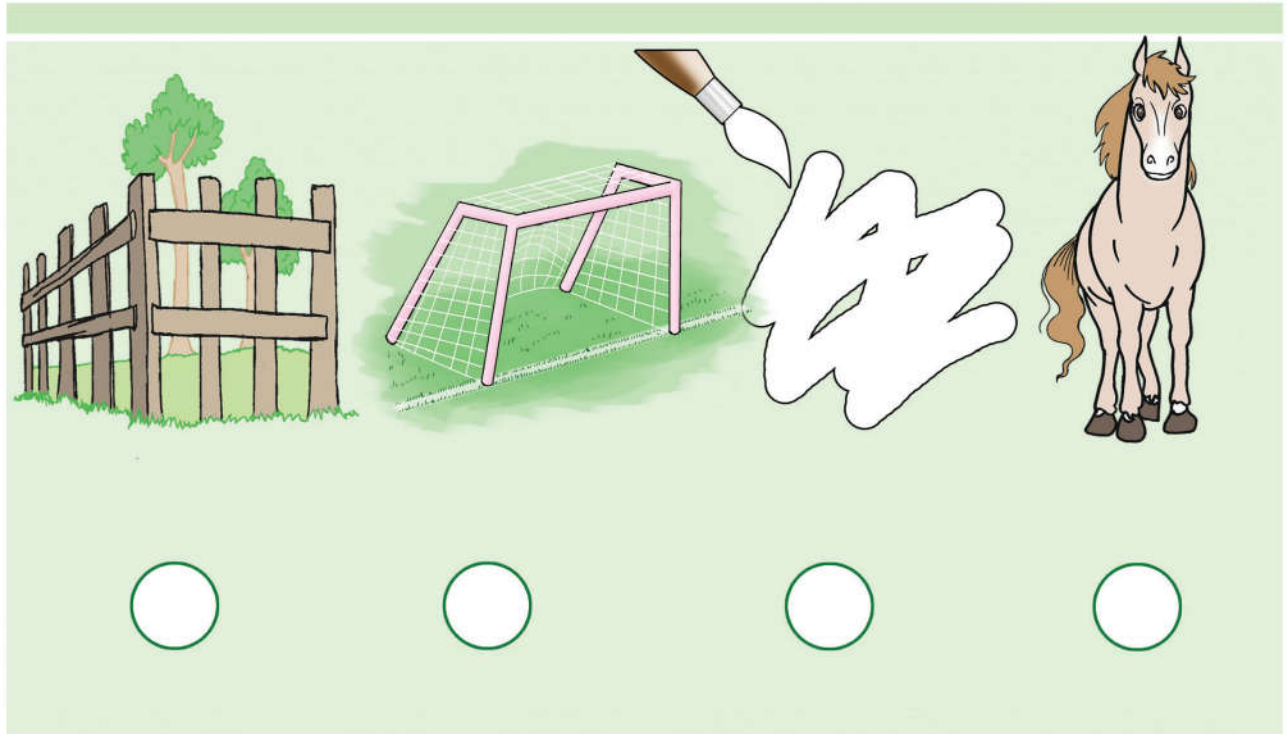
وانه‌ی ۲۰

ببینه و بلی.

ناوی وینه‌کان بلی.

بازنه‌ی ژیر ئهم وینه‌نه‌ی دهنگی / پپ / یان تیدایه ره‌نگ بکه.

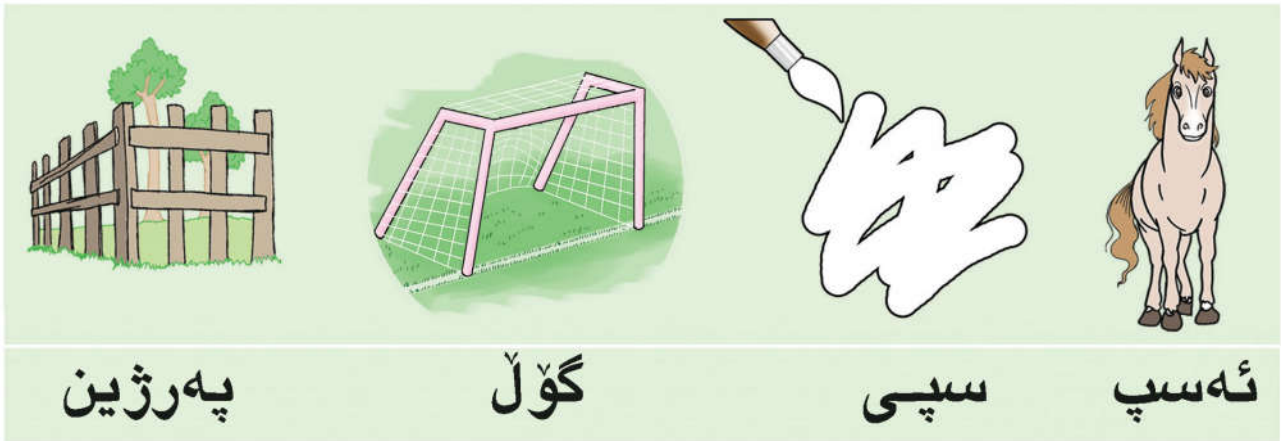

جياکردنه وه (پرووته لکردن)

تۆپ تو پ (پ پ)

ناوی وینه کان بلی.

ئهم وشه یه ی (پ پ) ی تیدا یه ، به چه ماوه یه ک ده وریده.

(پ پ) بخه ره ناو چه ماوه یه ک.

پول نامه پۆسته لاپتۆپ

ده لیم.

پ پ

پ پ

بیرخستنه وه

م م ا وو ت ت ژ ح ح ر ش ش پ پ

پیتی (پ پ) دەنوسم:

پ پ

چالاکى (۱)

تۆخ بکهوه، بخوینهوه، بنوسهوه.

تۆپ تۆپ تۆپ تۆپ

پ پ پ پ

پ

پ پ پ پ

پ

پ

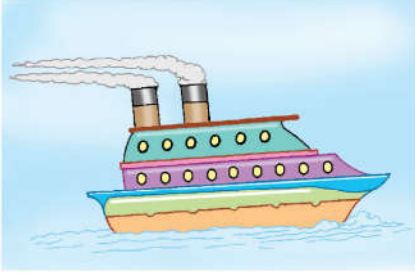
پ

تۆپ

وهرزىكردن تهنروسىتىيه.

چالاکی (۲)

ناوی وینه‌کان بلی؟ پیتی (پ پ) بنووسه، بخوینه‌وه.

ا...ۆر

ئه...سه

دا...یر

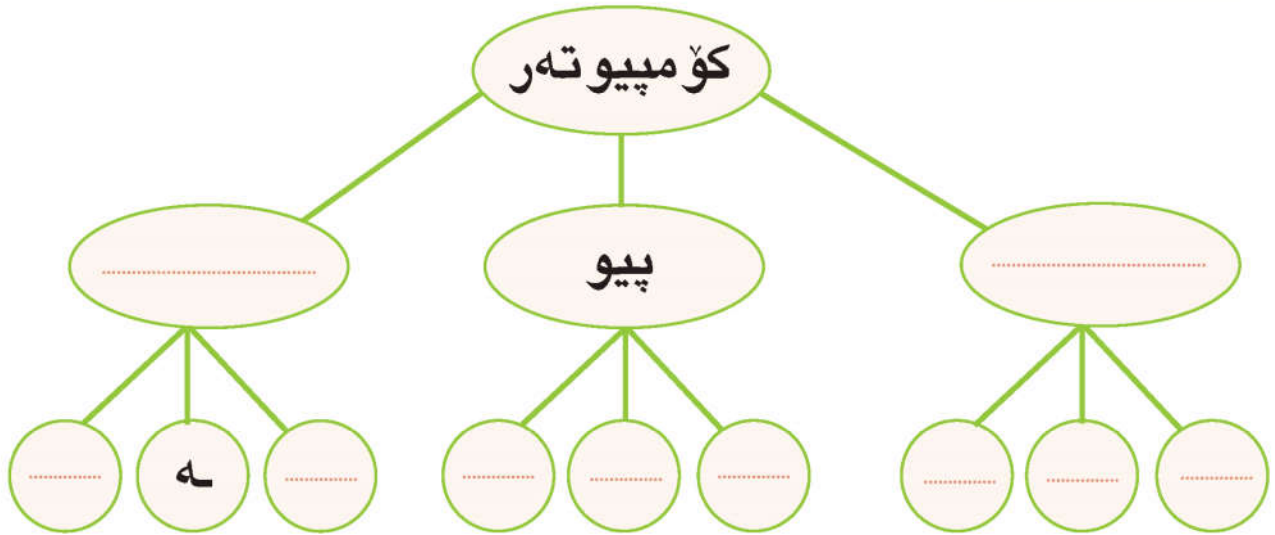
چالاکی (۳)

(پ پ) بدۆزه‌وه، نیشانه‌ی بکه.

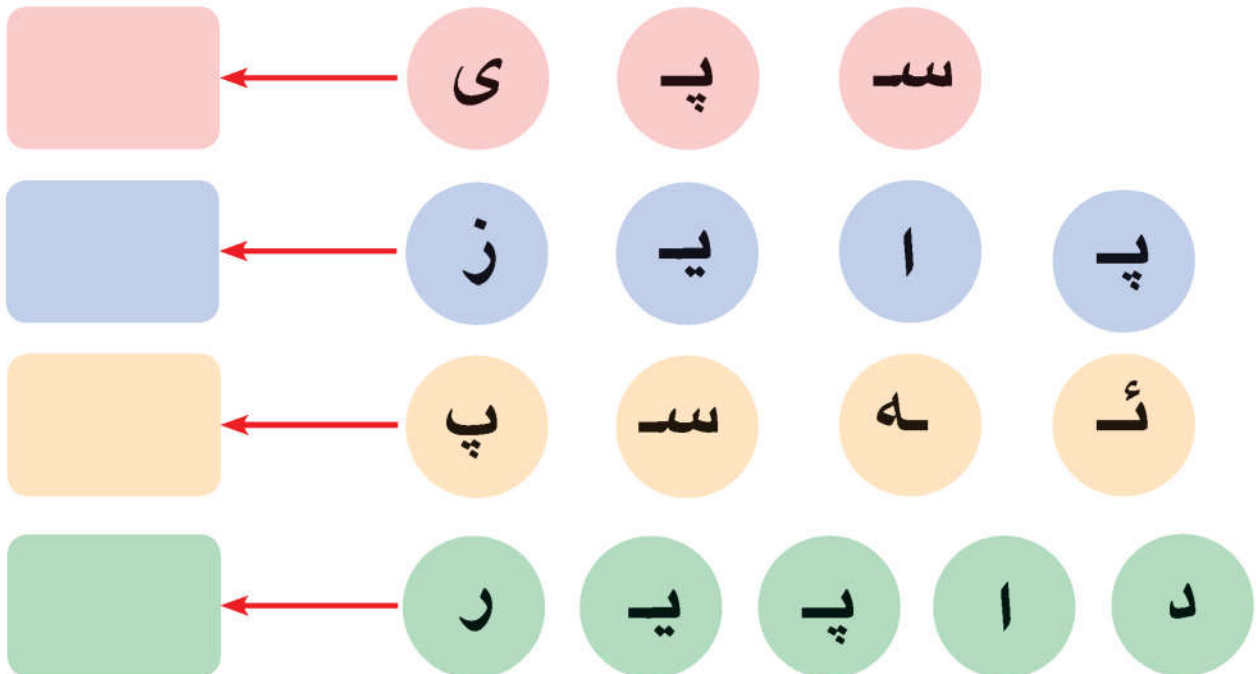
چالاكى (۴)

هه لوه شيننه وه.

چالاكى (۵)

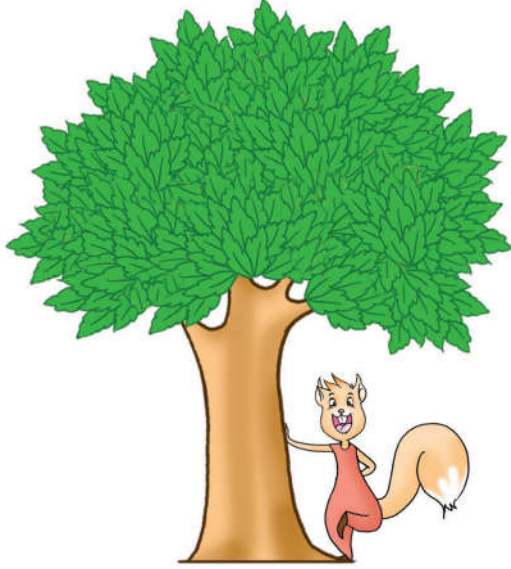
ليكىدە، وشەكان بنووسە، بخويننه وه.

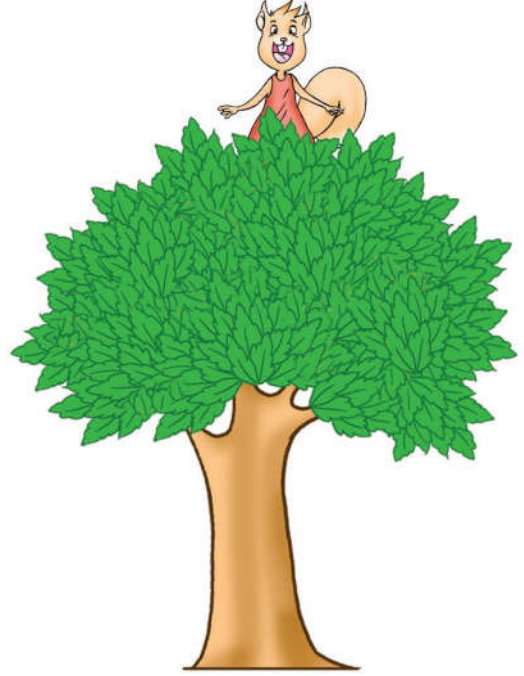

چالاکي (٦)

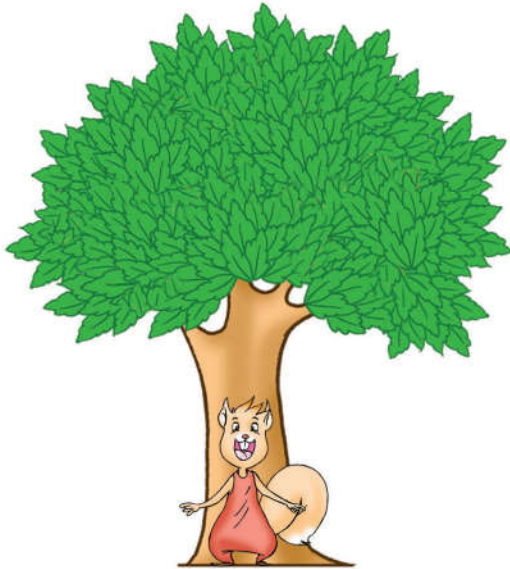
(پيش، پشت، سهر، ته نيشت) له شويڼي راست دابڼي.

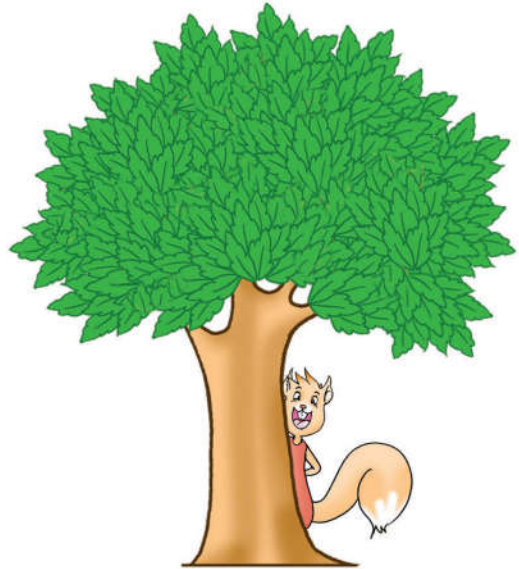
..... له

..... له

..... له

..... له

چالاكى (۷)

بىينە ، بلى .

بخوينه وه .

كۆمپيوتەر

شارا مامۇستاي كۆمپيوتەرە .

كۆمپيوتەر ئامپىرىكى بەسودە .

مامۇستا شارا ، يارمەتى پەرى دەدات .

بنوسە وه .

مامۇستا شارا يارمەتى پەرى دەدات .

پهپوله

پهپولهی جوان و پازاو
ئیسک سوکی بال نهخشاو
تو کهی هاتی بو لامان؟
بهخیر هاتی سهر چاومان
چاوهریت بووین زور بهکول
بیرمان دهکردیت به دل
لیره زوره دار و گول
بفره لهم چل بو نهو چل

بالتدار

وینہی چند مینیک

وینہی چہند تہ قہمہ نییہک

فەرھەنگۆک

- بەفر:** (ن): بەرف (ژ)، وەفر (گ)، وەرۆه (گ)، بەورن، وەرف (خ)، وەفر (خ)
- گرد:** (ن): تەپۆلکە (ن)، گر (ژ)، تەپ (گ، خ، ن)
- چەتر:** (ن): سەیوان (ن)، سیوان (ژ)
- شەقام:** (ن): جادە (ن، ژ)
- بۆق:** (ن): بەق (ژ)، قورباقە (ن)، قورپاویکە (ن)، قرواق (ن)، قرواقی (گ)، قورپواق (ن)
- کلاو:** (ن): کولاف (ژ)، تەقلە (ن)، تەقیلە (ن)، تەقیلی (گ)، کوم (ژ)، کلاو (خ)
- پیاو:** (ن): زەلام (ن)، پیا (گ)، پیاگ (ن)
- رپواس:** (ن): رپواز (ن)، رپقاس (ژ)، رپواوی (گ)
- ورچ:** (ن): هرچ (ژ)، خرس (ن)، هەشە (گ)
- کچ:** (ن): دۆت (ژ، خ)، کەنیشک (ن)، کیژ (ن)، کەچ (ژ)، کەنی (ن)، دویت (خ)، قیز (ژ)، دویت (خ)
- کرپۆه:** (ن): باوبەفر (ن)، بارۆفە (ژ)، بادەوہ (ن)، کرپۆه (گ)
- زریان:** (ن): بای بەهیز، هورەبا (ژ)
- نە:** (ن): ئامپریکە لەشیوہی شمشالاً ئاوازی پیدەژەنری دەنگی زۆر دلگیر و غەمگینە.
- زەماوەند:** (ن): گۆفەند (ژ)، داوەت (ژ)، شایی (ن)، شەھیان (ژ)، زەماونژە (گ)
- گۆرانی:** (ن): ستران (ژ)، گورانی (خ)
- یاری:** (ن): گەمە (ن)، وازی (خ)، حەنەک (ژ)، کیلی (گ)
- چیا:** (ن، ژ): شاخ (ن)، کەژ (ن)، کیو (ن، ژ)، کوخ (خ)، کەش (گ)
- ئال:** (ن، ژ): بەیداخ (ن)، پەرچەم (ن)
- شانە:** (ن): شە (ن، ژ)، شانێ (خ)
- گوارە:** (ن): گوشوارە (خ)، گوہار (ژ)، گۆشەوارە (گ)، گۆشخارە (خ)
- ئاوینە:** (ن): نەینک (ژ)، عەینە (ژ)، خۆدیک (ژ)، گوزگی، گوزین
- جامە:** (خ)، جام (گ)، نەینۆک (ژ).

- برژانگ:** (ن): برژۆل(ن)، موژیلانگ(ژ)، مژۆل(ن)، مژانگ(ن)
- ئەژنۆ:** (ن): زرانی (ن)، چۆک(ن،ژ)، زەنگۆل(گ)، زانو (خ)
- پەرژین:** (ن): پیژانگ(ژ)، پەرچین(گ)، حسار و کەلەکەبەرد و چەپەری دەوری باخ
- دی:** (ن): گوند(ژ)، ئاواپی(ن)، لادی(ن)
- کەلەشیر:** (ن): کەلەباب (ن)، دیکل(ژ)، کەلەشیر(گ)
- بازوو:** (ن): باسک(ژ)، بازو(خ)، نیوان شان و ئانیشک (قورەنیسک)
- پەموو:** پەمبی(ژ)، پەمیگ(خ)
- ماردین:** شاریکە لە باکوری کوردستان
- قامیشلۆ:** شاریکە لە رۆژئاوای کوردستان
- پەت:** (ن): پەتە (گ)، پارچە گوریس (ن)
- پشیلە:** (ن): کتک(ژ)، پشیک(ژ)، کتە(گ)
- گەزۆ:** (ن): شیرەمەنییە لە گەزۆی سروشتی دروست دەکریت
- پیرس:** ناوی شاخیکە لە دەقەری دەوک
- مافور:** (ن،ژ): قالی (گ،خ،ن)، فەرش(ن)، مەحفیر(ژ)، مەحفور(ژ)
- عەفرین:** شاریکە لە رۆژئاوای کوردستان
- باعەدری:** شاریکی باشوری کوردستانە
- هەوێردە:** (ن): کولەفێرە(ن)، کەپەوالە (ن)
- خەناوکە:** (ن): رستک(ژ)، ملوانکە(ن)، ملهوانی(گ)، ملوانک(ن)، گەردانە (ن)
- خپخال:** (ن،ژ): پاوانە (ن)
- درەخت:** (ن): داری سەوز
- مەشخەل:** (ن): خەتیر(ژ)، شولە چراو (گ)
- پەنجە:** (ن): تیل(ژ)، تلی(ژ)، ئەنگوشت(خ)، ئەنگوست(ن)، کلک(خ)، قامک(ن)
- قەیماغ:** (ن): سەرتویک(ژ)، شیرى کولای گامیشە

قه لغان: (ن) : مه تال (ن)، مه رتاج (ژ)، سپير (ن)
مه راغه: شاريكي روزهه لاتي كوردستانه
شهو: (ن) : شهف (ژ)، شهوي (گ)
ئاقستا: كتيبى ئاينى زهرده شت
شقان: (ژ) : شوان (ن)، چوپو (گ)
لاشه: (ژ) : لالانه وه (ن)، پارانه وه (ن)، نزا (ژ.ن)، ئه وه لائييايي (گ)

ژ: کرمانجی ژوووو
ن: کرمانجی ناوه پراست
خ: کرمانجی خواروو
گ: گۆران

ناوەرۆك

لاپەرە	بابەت	ژ
۳	پیشه‌کی	۱
۵	پەرتوک (هۆنراوه)	۲
۶	پیداویستی ناو مال، پۆشاک، ھۆیه‌کانی گواستنه‌وه	۳
۷	وینە‌ی نامۆ	۴
۸	وینە‌ی جیاواز	۵
۹	دیاریکردنی وینە‌ی ناتەواو	۶
۱۲-۱۰	دارا و پەری (سیناریۆ)	۷
۱۳	سمۆره (هۆنراوه)	۸
۱۴	چۆن پینووس دەگرین	۹
۱۵	تۆخ بکه‌وه	۱۰
۱۶	تۆخیان بکه‌وه	۱۱
۱۷	ناوی رەنگە‌کانی ئالا بلی، تۆخ بکه‌وه، رەنگ بکه	۱۲
۲۳-۱۸	وانە‌ی ۱ پیتی (د)	۱۳
۳۱-۲۴	وانە‌ی ۲ پیتی (ر)	۱۴
۲۷-۲۶	چالاکی (دارا - دادە)	۱۵
۳۷-۳۲	وانە‌ی ۳ پیتی (ز)	۱۶
۴۳-۳۸	وانە‌ی ۴ پیتی (و)	۱۷
۴۹-۴۴	وانە‌ی ۵ پیتی (ر)	۱۸
۵۱-۵۰	ئاکاری ئاخاوتن (سیناریۆ)	۱۹
۵۷-۵۲	وانە‌ی ۶ پیتی (ق)	۲۰
۶۲-۵۸	وانە‌ی ۷ پیتی (ی)	۲۱
۶۳	ئیک و دو (هۆنراوه)	۲۲
۶۹-۶۴	وانە‌ی ۸ پیتی (ئ)	۲۳
۷۶-۷۰	وانە‌ی ۹ پیتی (ن)	۲۴
۷۷	چالاکی (ئاو)	۲۵
۸۲-۷۸	وانە‌ی ۱۰ پیتی (ژ)	۲۶
۸۳	بلین بە‌لی (هۆنراوه)	۲۷
۸۹-۸۴	وانە‌ی ۱۱ پیتی (ئ)	۲۸

۹۵-۹۰	وانه‌ی ۱۲ پیتی (ب)	۲۹
۱۰۱-۹۶	وانه‌ی ۱۳ پیتی (س)	۳۰
۱۰۳-۱۰۲	شاری یاری (سیناریۆ)	۳۱
۱۰۹-۱۰۴	وانه‌ی ۱۴ پیتی (وو)	۳۲
۱۱۵-۱۱۰	وانه‌ی ۱۵ پیتی (م)	۳۳
۱۲۱-۱۱۶	وانه‌ی ۱۶ پیتی (ت)	۳۴
۱۲۷-۱۲۲	وانه‌ی ۱۷ پیتی (ک)	۳۵
۱۳۳-۱۲۸	وانه‌ی ۱۸ پیتی (ح)	۳۶
۱۳۹-۱۳۴	وانه‌ی ۱۹ پیتی (ش)	۳۷
۱۴۶-۱۴۰	وانه‌ی ۲۰ پیتی (پ)	۳۸
۱۴۷	په‌پوله (هۆنراوه)	۳۹
۱۴۹-۱۴۸	وینه‌ی مین و ته‌قه‌مه‌نییه‌کان	۴۰
۱۵۲-۱۵۰	فه‌ره‌ه‌نگۆک بۆ مامۆستا	۴۱
۱۵۳	ناوه‌روک	۴۲